

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija istočnih filozofija 1				
Šifra/kod	FIL FIL 104	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	7
Ciklus studija	I	Semestar	I	Ak. godina	2018/19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	- bosanski (engleski kod gostovanja internacionalnih kolega)				
Nastavnik	Ime i prezime	Nevad KAHTERAN			
	Kontakt podaci	Kabinet: 60 E-mail: nevad_kahteran@hotmail.com Telefon: 033/253-120	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 08-11 Srijeda: 08-11 Petak: 08-12	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __3__ ; seminar __3__ ; vježbe __ - __				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Historija istočnih filozofija 1 , kolegij koji je uveden prije skoro pola stoljeća na Odsjeku za filozofiju i sociologiju s ciljem praćenja trendova u našem regionu i svijetu u pogledu proučavanja filozofskih prinosa Istoka na osnovnom studiju, te njihovog komparativnog proučavanja sa zapadnjačkim filozofskim tradicijama na II i III ciklusu (indijska, kineska i japanska filozofska tradicija).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student u zimskom semestru što temeljitije uvede u glavne metafizičke tradicije Istoka (bitno određenje istočnjačkih filozofija i razlika naspram zapadnjačke filozofije; izvornost i međusobne razlike; prevladavanje «europocentrističkog» gledišta u pogledu istočnjačkih filozofskih tradicija; značenje duhovne predaje i pojam vremena, književnih djela i filozofije – komparativistička dimenzija istraživanja indijske, kineske i japanske filozofije).				
Ishodi učenja	Studenti prate ciklus predavanja iz osnova indo-iranskog, kineskog i japanskog pogleda na svijet i njihove raznolike filozofske tradicije u zimskom semestru, gdje se svaka od uključenih tradicija nastoji promatrati u sklopu njihovih osnovnih škola i predstavnika – povlačeći moguće veze i dosluh između njih, uz poseban naglasak na osnovnoj terminologiji i terminološkim raščlambama. U				

	<p>toku semestra student je obavezan da pročita pet djela po vlastitom odabiru koja su se u izvodima ili cjelovito obrađivala na seminarima, kao osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu – uz obavezu da u dogovoru sa predmetnim nastavnikom napiše seminarski rad na zadanu temu, dok je obaveza predmetnog nastavnika da obezbijedi najrecentniju filozofsku literaturu uključenih filozofskih tradicija po kojoj će studenti spremati polusemestralni i završni ispit.</p>
--	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Edward Saidov <i>Orijentalizam</i> i različitost kategorijalnih struktura istočnjačkog modela mišljenja
2.	Osnove indo-iranskog pogleda na svijet Vede i Avesta te razvoj mazda-yasne (Zaratuštrinog kulta mudrosti)
3.	Upanišadi Filozofija Upanišada i povijesni pregled
4.	Bhagavad-gītā i njen značaj za indijsku misao
5.	Indijski heterodoksni sustavi (indijski materijalizam, đainizam, buddhizam i buddhističke škole)
6.	Šest ortodoksnih sustava: Nyāya i Vaišešikam (logika i filozofija prirode) Sāmkhya i Yoga (antropologija i praktična filozofija), Pūrva i Uttara mīmāṃsā (Vedānta) - egzegetska analiza vedskih tekstova i metafizika.
7.	Suvremeni trendovi u indijskoj filozofiji
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Kineska filozofija Opća obilježja i povijesni uvod
10.	Taoizam i Konfucijanizam (Lao-ce, Čuang-ce i Kung Fu-ce) Kasniji razvoj Lao-ceove i Konfucijeve nauke
11.	Yin i Yang, filozofija prirode
12.	Onto-hermenutička interpretacija kineske filozofije dvadesetog stoljeća
13.	Japanska filozofija Opća obilježja Haiku poezija
14.	Šintoizam Zen-buddhizam
15.	Moderni europski utjecaji i nastanak filozofske škole iz Kyota

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	
18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja predmetnog nastavnika na temelju recentne literature iz uključenih filozofskih tradicija, povremena gostovanja istaknutih predavača kroz interkulturalnu razmjenu, te rad u seminaru sa studentima na klasičnim i modernim tekstovima obrađivanih istaknutih mislitelja.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 816 1435 1304"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Polusemestralni pismeni</td> <td>25 %;</td> <td>25 %;</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Završni semestralni pismeni</td> <td>25 %</td> <td>25 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Prisustvo na nastavi</td> <td>30 %</td> <td>30 %</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Seminarski rad i prezentacija istog</td> <td>20 %</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>II Seminarski rad i prezentacija istog (alternativno: za veću ocjenu ili kompenzacija za izostanak sa nastave do mjesec dana)</td> <td>20 %</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td colspan="2"></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="2"></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> Polusemestralni i završni test donose 50 %, dok aktivno prisustvo studenta na nastavi donosi 30 %, a izrada i prezentacija seminarskog rada po dogovoru sa predmetnim nastavnikom 20%. U slučaju do mjesec dana izostanka sa nastave iz opravdanih razloga ili pak iskazane želje za većom ocjenom, student može opet u dogovoru sa predmetnim nastavnikom uraditi dodatni seminarski rad. <p>Napomena: Student koji odsustvuje iz nastave bez opravdanog razloga preko 20 %</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralni pismeni	25 %;	25 %;	2.	Završni semestralni pismeni	25 %	25 %	3.	Prisustvo na nastavi	30 %	30 %	4.	Seminarski rad i prezentacija istog	20 %	20 %	5.	II Seminarski rad i prezentacija istog (alternativno : za veću ocjenu ili kompenzacija za izostanak sa nastave do mjesec dana)	20 %	20%									Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Polusemestralni pismeni	25 %;	25 %;																																		
2.	Završni semestralni pismeni	25 %	25 %																																		
3.	Prisustvo na nastavi	30 %	30 %																																		
4.	Seminarski rad i prezentacija istog	20 %	20 %																																		
5.	II Seminarski rad i prezentacija istog (alternativno : za veću ocjenu ili kompenzacija za izostanak sa nastave do mjesec dana)	20 %	20%																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		

	<p>nastave bit će mu automatski uskraćen potpis i neće moći pristupiti nastavi, niti završnoj provjeri znanja na kraju semestra.</p>
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna</i></p> <p>* Edward Said, <i>Orijentalizam</i>, «Svjetlost», Sarajevo, 1999.;</p> <p>* Čedomil Veljačić, <i>Razmeđa azijskih filozofija</i>, tom I i II, Sveučilišna naklada «Liber», Zagreb, 1978. (alternativno);</p> <p>* Čedomil Veljačić, <i>Filozofija istočnih naroda</i>, (hrestomatija, knjiga XI i XII), Nakladni zavod «Matica hrvatske», Zagreb, 1983. (alternativno);</p> <p>* Sarvepali Radakrišnan, <i>Indijska filozofija</i>, tom I i II, «Nolit», Beograd, 1964. (alternativno);</p> <p>* Đuzepe Tuči, <i>Istorija indijske filozofije</i>, «Nolit», Beograd, 1982. (alternativno);</p> <p>* Dušan Pajin, <i>Filozofija upanišada</i>, «Nolit», Beograd, 1980.;</p> <p>* Hiriyana, <i>Osnovi indijske filozofije</i>, «Naprijed», Zagreb, 1980. (alternativno);</p> <p>* Fung Ju-Lan, <i>Istorija kineske filozofije</i>, «Nolit», Beograd, 1971.;</p> <p>* Nevad Kahteran & Bo Mou, <i>Nove granice kineske filozofije</i>, „El-Kalem“, Sarajevo, 2018.;</p> <p>* Osman Bakar & Cheng Gek Nai, <i>Islam i konfucijanstvo: civilizacijski dijalog</i>, „El-Kalem“, Sarajevo, 2018.;</p> <p>* James W. Heisig, <i>Filozofi ništavila: esej o Kyoto školi</i>, Kult B, Sarajevo, 2007.</p> <p>* Muhammed Iqbal, <i>Razvoj metafizike u Perziji</i>, «Connectum», Sarajevo, 2004.</p> <p><i>Dodatna</i></p> <p>* <i>SUDESİKA Festschrift Bhikkhu Nanajivako (Čedomil Veljačić)</i>, Zagreb, 1997.;</p> <p>* <i>Daoizam</i>, Zagreb: Demetra, 2002.;</p> <p>* F. Mujtabai, <i>Hindu-Muslim Cultural Relations</i>, 2007.;</p> <p>* Reza Shah Kazemi, <i>Common Ground between Islam and Buddhism</i>, 2010.</p> <p>* Toshihiko Izutsu, <i>The Structure of Oriental Philosophy</i>, I & II, Keio Uni Press,</p>

	2008.
Napomene	Sukladno odluci Senata UNSA ispit iz HIF 1 nije više eliminatoran za polaganje ispita iz HIF 2 koji se sluša u ljetnjem semestru.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Komparativna filozofija				
Šifra/kod	FIL FIL 507	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	3
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2018/19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	bosanski (engleski kod gostovanja internacionalnih kolega)				
Nastavnik	Ime i prezime	Nevad KAHTERAN			
	Kontakt podaci	Kabinet: 60 E- mail: nevad_kahteran@hotmail.com Telefon: 033/253-120	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 08-11 Srijeda: 08-11 Petak: 08-12	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ___1___; seminar ___1___; vježbe ___ - ___				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij <i>Komparativna filozofija</i> je historijski nužan projekat uspostave kritičkog diskursa između različitih filozofskih sustava i mislitelja koji pripadaju tim različitim kulturama i tradicijama i ima za cilj proširivanje filozofskih horizonata i mogućnosti razumijevanja naših studenata koji su uključeni u njezino proučavanje na II ciklusu.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Naročita zadaća i cilj koji ima komparativna filozofija jeste uspostava internacionalnog mira i dubljeg razumijevanja u konkretnom, praktičnom i istodobno intelektualnom poduhvatu unutar multikulturnih zajednica, dok je jedan od trajnih ciljeva iste bio taj da učini evidentnim temeljne spoznajne i evaluativne pretpostavke tradicija koje su različite od naše vlastite, uz očekivanja da zadobijemo veću jasnoću i bolje razumijevanje o pretpostavkama koje nas informiraju o nečijoj tradiciji.				
Ishodi učenja	Proučavaju se glavne azijske a danas i mnoge druge nezapadnjačke tradicije, potom, kako one otkrivaju različite načine mišljenja, te kako one mogu biti kontrastirane jedna s drugom i sa različitim zapadnjačkim oblicima i ovo bi bila komparativna filozofija u svojem najširem kulturološkom modalitetu (E.				

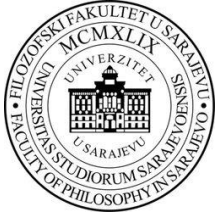
	<p>Deutsch) i ovaj se projekat može posmatrati dijelom većeg komparativnog poduhvata koji bismo mogli nazvati „problemskim pristupom“. Zamisao je da možemo identificirati filozofske probleme koji se provlače kroz različite tradicije, te da možemo koristiti njihove resurse u cilju zadobijanja praktičnih benefita. Zapravo, studenti bi trebali biti u stanju da proučavaju azijsku filozofiju u svrhu obogaćivanja njihovog filozofskog backgrounda, a kako bi im se omogućilo da se bolje izbore sa filozofskim problemima koji ih osobno zanimaju te da na taj način razvijaju nove i bolje oblike filozofskog razumijevanja i ovo je mega-trend u filozofiji u eri globalizacijih procesa.</p>
--	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje sa studentima i uvod u komparativnu filozofiju
2.	Predmetna materija komparativne filozofije
3.	Komparativna filozofija i filozofska sinteza
4.	Metode komparativne filozofije
5.	Pluralizam u filozofskim curriculumima
6.	Istočnjačka misao i njezino mjesto u komparativnoj filozofiji
7.	Nužnost uporednih proučavanja i razmatranja unutar islamske filozofije
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	The Structure of Oriental Philosophy (Volume 1 & 2)
10.	The Misty Land of Ideas and the Light of Dialogue: An Anthology of Comparative Philosophy: Western & Islamic
11.	Constructive Engagement of Analytic and Continental Approaches in Philosophy
12.	Japanese and Continental Philosophy
13.	Islam and Confucianism
14.	Čedomil Veljačić (Bhikkhu Nanajivako) & Special Issue of Synthesis Philosophica on Islamic and Comparative Philosophy, 62 (2-2016)

15.	Komparativna filozofija (N. Kahteran) <i>Synthesis Philosophica</i> , No. 62_2/2016
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja predmetnog nastavnika na temelju recentne literature iz oblasti komparativne filozofije uz u svijetu općeprihvaćeni standardni udžbenik A. Scharfsteina, <i>A Comparative History of World Philosophy</i> , State University of New York, 1998.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Polusemestralni pismeni</td> <td>25 %</td> <td>25 %</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Završni semestralni pismeni</td> <td>25 %</td> <td>25 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Prisustvo na nastavi</td> <td>30 %</td> <td>30 %</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Seminarski rad i prezentacija istog</td> <td>20 %</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> Polusemestralni i završni pismeni donose 50 %, dok aktivno prisustvo studenta na nastavi donosi 30 %, a izrada i prezentacija seminarskog rada po dogovoru sa predmetnim nastavnikom 20%. U slučaju izostanka sa nastave iz opravdanih razloga do mjesec dana, ili pak iskazane želje za većom ocjenom, student može opet u dogovoru sa predmetnim nastavnikom uraditi dodatni seminarski rad. <p>Napomena: Student koji odsustvuje iz nastave bez opravdanog razloga preko 20 % nastave bit će mu automatski uskraćen potpis i neće moći pristupiti završnoj provjeri znanja na kraju semestra.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralni pismeni	25 %	25 %	2.	Završni semestralni pismeni	25 %	25 %	3.	Prisustvo na nastavi	30 %	30 %	4.	Seminarski rad i prezentacija istog	20 %	20 %	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Polusemestralni pismeni	25 %	25 %																																		
2.	Završni semestralni pismeni	25 %	25 %																																		
3.	Prisustvo na nastavi	30 %	30 %																																		
4.	Seminarski rad i prezentacija istog	20 %	20 %																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p>																																				

	<p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>Nevad Kahteran, <i>Komparativna filozofija</i>, Filozofski fakultet Sarajevo, 2009.</p>
	<p><i>Dodatna</i></p> <p>Ames, Roger, ed. <i>The Aesthetic Turn: Reading Eliot Duetsch on Comparative Philosophy</i>. Chicago: Open Court, 1999.;</p> <p>Bahm, A., <i>Comparative Philosophy: Western, Indian and Chinese Philosophies Compared</i> (Albuquerque, NM: World Books, 1977.;</p> <p>Blocker, H. Gene. <i>World Philosophy: An East-West Comparative Introduction to Philosophy</i>. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 1999.;</p> <p>Deutsch, Eliot. <i>Introduction to World Philosophies</i>. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 1997.;</p> <p>Deutsch, Eliot and Ron Bontekoe, eds. <i>A Companion to World Philosophies</i>. Oxford: Blackwell, 1997.;</p> <p>Dilworth, David. <i>Philosophy in World Perspective: A Comparative Hermeneutic of the Major Theories</i>. New Haven: Yale University Press,</p> <p>Foster, L. & P. Herzog (eds), <i>Defending Diversity: Contemporary Philosophical Perspectives on Pluralism and Multiculturalism</i> (Amherst, MA: University of Massachusetts Press, 1944.;</p> <p>Harvey, D., <i>The Condition of Postmodernity: An Inquiry into the Conditions of Cultural Change</i> (Oxford: Blackwell, 1990.);</p> <p>Hourani, A., <i>Islam in European Thought</i> (Cambridge University Press, 1991.);</p> <p>Masson- Oursel, Paul. <i>Comparative Philosophy</i>. London: Routledge, 2000.;</p> <p>Parkes, Graham, ed. <i>Heidegger and Asian Thought</i>. Chicago: University of Chicago Press, 1991.;</p> <p>Raju, P.T. <i>Introduction to Comparative Philosophy</i>. Reprint ed. Delhi: Motilal Banarsidass, 1997.;</p> <p>Scharfstein, Ben-Ami. <i>A Comparative History of World Philosophy: From the Upanishads to Kant</i>. Albany: State University of New York Press, 1998.;</p> <p>Solomon, Robert and Kathleen Higgins, eds. <i>From Africa to Zen: An Invitation to World Philosophy</i>. Lanham, MD: Rowman & Littlefield Publishers, 1993.;</p> <p>Turner, B.S., <i>Orientalism, Postmodernism and Globalism</i> (Routledge, 1994.);</p> <p>Devid E. Kuper, <i>Svetska filozofija: Istorijski uvod</i>, Svetovi/Novi Sad, 2004.</p>
Napomene	-

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Metodika nastave filozofije				
Šifra/kod	FIL FIL 509	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	9
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2018/2019
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Nevad KAHTERAN			
	Kontakt podaci	Kabinet: 60 E-mail: nevad_kahteran@hotmail.com Telefon: 033 253-120	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 08-11 Srijeda: 08-11 Petak: 08-12	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __4__ ; seminar _____ ; vježbe __3__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje naših studenata s temeljnim metodičkim aspektima izvođenja nastave filozofije, etike i logike, te kroz teorijski rad, vježbe i hospitovanje u Gimnaziji Obala prinos stjecanju umijeća i znanja primjerenih nastavničkoj kompetenciji, prije svega za izvođenje nastave filozofije, logike i etike u gimnazijama i drugim srednjim školama.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je kolegija metodike nastave filozofije osposobiti studente za sve oblike nastavnog i izvannastavnog odgojno-obrazovnog rada u skladu sa suvremenim dometima pedagogije za izvođenje nastave filozofije, logike i etike u gimnazijama i drugim srednjim školama.				
Ishodi učenja	<ul style="list-style-type: none"> - studenti poznaju nastavu i nastavni proces; - poznaju metode izvođenja nastave društvenih i humanističkih predmeta; - poznaju nastavne ciljeve za navedene nastavne predmete; - poznaju odgovarajuće nastavne metode za nastavne predmete i nastavne jedinice; - poznaju način ocjenjivanja učeničkog i nastavničkog rada; - osposobljeni su izvoditi nastavu iz navedenih predmeta. 				

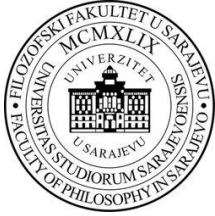
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa predmetom i literaturom, kao i obavezom hospitanja
2.	Uvodna razmatranja
3.	Postupci uvođenja u filozofsko mišljenje
4.	Poticanje analize uočenih pitanja kao oblik uvođenja
5.	Primjeri scenarija, sinopsisa i ideja za obradu nastavnog sadržaja
6.	Provjera znanja i ocjenjivanja
7.	Završna riječ i priprema za hospitanje u Gimnaziji Obala
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Hospitanje u Gimnaziji Obala ili Treća Gimnazija
10.	Hospitanje u Gimnaziji Obala ili Treća Gimnazija
11.	Hospitanje u Gimnaziji Obala ili Treća Gimnazija
12.	Hospitanje u Gimnaziji Obala ili Treća Gimnazija
13.	Hospitanje u Gimnaziji Obala ili Treća Gimnazija
14.	Hospitanje u Gimnaziji Obala ili Treća Gimnazija
15.	Hospitanje u Gimnaziji Obala ili Treća Gimnazija
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja predmetnog nastavnika i hospitovanje u Gimnaziji Obala.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="462 457 1437 867"><thead><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>1.</td><td>Polusemestralni pismeni</td><td>25 %</td><td>25 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Obavljeno hospitovanje u Gimnaziji Obala</td><td>25 %</td><td>25 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>30 %</td><td>30 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Seminarski rad i prezentacija istog</td><td>20 %</td><td>20 %</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></tbody></table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none">• Na polusemestralnom pismenom studenti sumiraju stečena teorijska znanja i umijeća i nakon toga obavljaju hospitovanje u Gimnaziji Obala temeljem potpisanog protokola o suradnji sa FF-om čime postižu ukupno 50 %, dok preostalih 30 % donosi aktivno prisustvo na nastavi, a prezentacija seminarskog rada dodatnih 20 %. <p>Napomena: Student koji odsustvuje iz nastave bez opravdanog razloga do mjesec dana morat će kompenzirati odsustvo dodatnim seminarskim radom, ili će mu biti uskraćen potpis i automatski neće moći pristupiti završnom ispitu.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralni pismeni	25 %	25 %	2.	Obavljeno hospitovanje u Gimnaziji Obala	25 %	25 %	3.	Prisustvo na nastavi	30 %	30 %	4.	Seminarski rad i prezentacija istog	20 %	20 %													Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Polusemestralni pismeni	25 %	25 %																																		
2.	Obavljeno hospitovanje u Gimnaziji Obala	25 %	25 %																																		
3.	Prisustvo na nastavi	30 %	30 %																																		
4.	Seminarski rad i prezentacija istog	20 %	20 %																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																																				
Literatura	<p><i>Obavezna</i> Marinković, Josip.(2008) <i>Metodika nastave filozofije</i> (Zagreb: ŠN.).</p> <p><i>Dodatna</i> Kyriacou, Chris. (2001) <i>Temeljna nastavna umijeća</i> (Zagreb: Educa). Marinković, Josip.(1990) <i>Filozofija kao nastava</i> (Zagreb:HFD). Marinković, Josip (2008) <i>Učiteljstvo kao poziv</i>, Zagreb: Kruzak. Marinković, Josip.(1990) <i>Filozofija kao nastava</i> (Zagreb:HFD).</p>																																				

Napomene	-
----------	---

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	FILOZOFIJA (opći)				
Šifra/kod	FIL FIL 100	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	I	Semestar	I	Ak. godina	2018/2019
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Nevad KAHTERAN			
	Kontakt podaci	Kabinet: 60 E-mail: nevad_kahteran@hotmail.com Telefon: 033 253-120	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 08-11 Srijeda: 08-11 Petak: 08-12	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __1__ ; seminar _____ ; vježbe __1__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Filozofija opći predmet za sve ili većinu studijskih grupa na FF UNSA pokriva interese studenata za uvodno-filozofske kolegije.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Opći ciljevi nastave Filozofije su potaknuti studenta kroz kratak prikaz povijesti filozofskog mišljenja da kroz analizu i racionalnu argumentaciju zauzme kritičko i autonomno stajalište u razumijevanju sebe i svijeta, odnosno da razvije kreativno i kritičko mišljenje.				
Ishodi učenja	<ul style="list-style-type: none"> - Student je sposoban argumentirati vlastita stajališta; - sposoban je da kroz analizu i racionalnu argumentaciju zauzme kritičko i autonomno stajalište u razumijevanju sebe i svijeta; - sposoban je koristiti i produbiti pojmove koji čine osnovu filozofske terminologije; - poznaje osnovne filozofske probleme i razumije ih unutar povijesnog i teorijskog okvira; - pokazuje da poznaje misli najznačajnijih filozofa te da je sposoban interpretirati 				

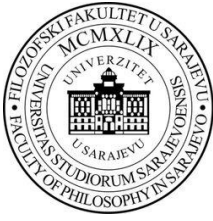
filozofske probleme iskazujući vlastita stajališta temeljem uvida u literaturu;
 - sposoban je izraziti kritičku i osobnu refleksiju u okviru rasprave o problemu i u mogućnosti je povezati linije filozofskoga mišljenja s ostalim stečenim znanjima.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled kursa, ispitne obaveze i literatura: (SOCRATES TO SARTRE: A HISTORY OF PHILOSOPHY By Samuel Enoch Stumph)
2.	Antičko razdoblje (predsokratici, Sokrat i sofisti)
3.	Platon, Aristotel, antička filozofija nakon Aristotela
4.	Srednjovjekovno razdoblje: združivanje filozofije i teologije
5.	Skolastički sustav Ibn Rushda/Averroesa
6.	Skolastički sustav Maimonidesa
7.	Skolastički sustav sv. Tome Akvinskog
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Moderno razdoblje: filozofija i razvitak znanosti
10.	Renesansa, racionalizam, empirizam.
11.	Prosvjetiteljstvo.
12.	Njemački idealizam.
13.	Suvremeni period.
14.	Analitička filozofija i egzistencijalizam.
15.	Ka svjetskoj filozofiji.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja predmetnog nastavnika.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #e1eef6;">R. br.</th> <th style="background-color: #e1eef6;">Elementi praćenja</th> <th style="background-color: #e1eef6;">Broj bodova</th> <th style="background-color: #e1eef6;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td>Polusemestralni test</td> <td style="text-align: center;">30 %</td> <td style="text-align: center;">30 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>dolasci</td> <td style="text-align: center;">20 %</td> <td style="text-align: center;">20 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>završni test</td> <td style="text-align: center;">50 %</td> <td style="text-align: center;">50 %</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">Ukupno: 100 bodova</td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polusemestralni i završni test nose ukupno 80 procenata, a uredni dolasci na nastavu dodatnih 20 procenata. <p>Napomena: Student koji odsustvuje iz nastave bez opravdanog razloga mjesec dana bit će mu uskraćen potpis i neće moći pristupiti polaganju završnog testa.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralni test	30 %	30 %	2.	dolasci	20 %	20 %	3.	završni test	50 %	50 %																			Ukupno: 100 bodova	100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Polusemestralni test	30 %	30 %																																		
2.	dolasci	20 %	20 %																																		
3.	završni test	50 %	50 %																																		
		Ukupno: 100 bodova	100%																																		
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																																				
Literatura	<p><i>Obavezna</i> Branko Bošnjak. <i>Filozofija - uvod u filozofsko mišljenje i rječnik</i>. Zagreb, 1985.</p>																																				

	<i>Dodatna</i> U skladu sa vlastitim preferencijama studenata i uklonima.
Napomene	-

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Estetika i umjetničko djelo				
Šifra/kod	FIL FIL 503	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	8
Ciklus studija	Drugi	Semestar	Treći (III)	Ak. Godina	2018/19
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Status studenta na drugom ciklusu studija filozofije				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Kenan Šljivo, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 57 / I E-mail: kenan.sljivo@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 128	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 9-11 Utorak: 9-11 Petak: 11-12	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	-	Termin konsultacija	-	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 sata; seminar: 2 sati; vježbe: 0 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij je razdvojen u dva sklopa. U prvom sklopu studenti se upoznaju sa estetičkim identificiranjem ljudskog stvaralaštva kao umjetničkog stvaralaštva. U tu svrhu se želi postulirati i analizirati biće umjetničkog djela kao forme izražavanja koja transcendiraju ono neposredno dato u sferu njegove simboličke reprezentacije i na taj način ga čineći određenim mikromodelom njegove mogućnosti. U drugom sklopu studenti se upoznaju sa različitim formama umjetničkih djela i objašnjavaju se načela estetičke tipologizacije i vrjednovanja istih.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je osposobiti studente za razumijevanje i raskrivanje bitka umjetničkog djela tumačenjem onih formi koje transcendiraju svaki empirijski momenat i formi koje omogućavaju imenovanje i otkrivanje umjetničkog djela kao takvog. Interpretacijom različitih formi umjetničkog stvaralaštva studenti će steći osnovne i neophodne uvide u razumijevanju umjetničkog djela i njegove nemogućnosti da skonča u isključivi prostor estetskog.				
Ishodi učenja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razumijevanje estetičkog pristupa umjetničkom stvaralaštvu 2. Sposobnost interpretacije umjetnosti kroz optiku estetičkog 3. Sposobnost tipologizacije umjetničkih djela estetičkim konceptualnim diferencijama (djela visoke kulture, šund, itd) 4. Praktična osposobljenost za estetičku valorizaciju konkretnih umjetničkih djela 5. Osposobljenost za razumijevanje pojma kritike i usvajanje i upotreba 				

kritičkih doktrinarnih matrica i konceptualnih aparata potrebnih za pristup umjetničkim sadržajima

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica (Predavanja i seminari)
1.	Uvod u ideju umjetnosti
2.	Smisao umjetnosti
3.	Teme kulture otpora
4.	Imperija, geografija, kultura
5.	Naracija i društveni prostor
6.	Preobražaj svakidašnjice: Urbani spektakl
7.	Nova umjetnost i obezvrjeđenje svega što je napisano u filozofiji umjetnosti
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Znanstvenotehnička svijest i estetski bitak
10.	Abdikacija mišljenja: otpor osjećanju univerzalnog, promocija različitosti partikularizama
11.	Umjetnost među predmetima: domet stvarnosti u umjetnosti
12.	Gernika: Razumijevanje i odgonetanje umjetničkog raskrivanja istine
13.	Umjetnička kritika i kritika umjetnosti
14.	Obilazak galerija
15.	Obilazak galerija
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

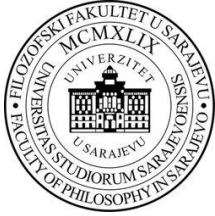
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja po tematskim sklopovima Pitanja i odgovori (A&Q) između sklopova Vježbe (analiza izabranih topika, konstrukcija primjera upotrebe logičkih struktura u diskursu, heuristički modeli)
---	---

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">R. br.</th> <th style="text-align: center;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: center;">Broj bodova</th> <th style="text-align: center;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td>Prisutnost</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>Aktivnost</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>Test 1</td> <td style="text-align: center;">15</td> <td style="text-align: center;">15%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>Test 2</td> <td style="text-align: center;">15</td> <td style="text-align: center;">15%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td>Pismeni ispit</td> <td style="text-align: center;">30</td> <td style="text-align: center;">50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnim prisustvom nastavi i vježbama • Interaktivnim sudjelovanjem u kontakt satima • Pokazanim znanjem na testu 1 • Pokazanim znanjem na testu 2 • Pokazanim znanjem na ispitu <p>Napomena:</p> <p>Studentima koji pokažu nadprosječne rezultate (prosječna ocjena 9 do 10) i interes za dodatnim radom i učenjem bit će omogućeno da sudjeluju u radu Znanstveno-istraživačkog inkubatora (ZINK) na Odsjeku za filozofiju i da objavljuju svoje radove u indeksiranom časopisu SOPHOS – časopis za mlade istraživače.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisutnost	10	10%	2.	Aktivnost	10	10%	3.	Test 1	15	15%	4.	Test 2	15	15%	5.	Pismeni ispit	30	50%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisutnost	10	10%																										
2.	Aktivnost	10	10%																										
3.	Test 1	15	15%																										
4.	Test 2	15	15%																										
5.	Pismeni ispit	30	50%																										
Ukupno: 100 bodova			100%																										

Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
--------------------	--

Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jirgen Habermas (2002): Postmetafizičko mišljenje. Beograd: Beogradski krug. 2. Edvard Said(2002): Kultura i imperijalizam. Beogradski krug. Beograd. 3. Alen Finkelkraut (1992): Poraz mišljenja. Zagreb: Naprijed. 4. Arthur C. Danto (1997): Preobražaj svakidašnjeg. Zagreb: Kruzak. 5. Linda Hačion (1996): Poetika postmodernizma. Istorija, teorija, fikcija. Novi Sad: Svetovi. 6. Carl Dalhaus (2003): Estetika glazbe. Zagreb: AGM.
	<p><i>Dodatna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jean- Marie Schaffaer (200): Art of Modern Age: Princeton University Press. 2. John Briggs (1992): Fractals. Simon&Schuster. 3. Rudolf Arnheim (1992): To the Rescue of Art: Twenty-six Essays by Rudolf Arnheim. L.A.: University of California Press.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Estetika I				
Šifra/kod	FIL FIL 204	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	7
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Treći (III)	Ak. godina	2018/19
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Status studenta na jednopredmetnom ili dvopredmetnom studiju filozofije				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Kenan Šljivo, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 57 / I E-mail: kenan.sljivo@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 128	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 9-11 Utorak: 9-11 Petak: 11-12	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	-	Termin konsultacija	-	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 4 sata; seminar: 0 sati; vježbe: 2 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U kolegiju studenti se uvode u centralne topike na području estetičke misli. Izlažu se principi centralnih estetičkih teorija i njihove temeljne problemske orijentacije. Dalje, studenti se informiraju o temeljnim principima i pojmovima estetike kao zasebne filozofske discipline. Razlikuju se koncepti lijepog, ugodnog, forme, sadržaja, umjetnosti, itd. Poseban akcenat se stavlja na estetičko određenje umjetnosti i umjetničkog djela kao rezultata jedinstvenog integrala ljudskih refleksivnih, imaginativnih, emotivnih, itd. izražajnih činova koji stvaraju zasebne kosmose simboličkih relacija podložnih najrazličitijim razumijevanjima i interpretacijama.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Nastavni predmet estetika ima cilj široko raskrivati problematiku estetike s obzirom na napuštanja odnosa sa filozofijom. Student se upoznaju sa temeljnim pravcima estetike kao refleksivne prakse o lijepom u umjetnosti i prirodi. Stoga se posebno tematizira odnos estetike prema pojmu <i>lijepo</i> . Student se, dalje, upoznaju sa pojmom umjetnosti i sa različitim medijima umjetničkog stvaralaštva.				
Ishodi učenja	1. Razumijevanje mjesta i uloge estetike u širem filozofijskom spektru				

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Razumijevanje predmeta estetičke misli 3. Razumijevanje glavnih karakteristika tradicionalne estetike 4. Poznavanje glavnih topika različitih estetičkih pravaca i teorija 5. Razumijevanje centralnih estetičkih pojmova: lijepo, ugodno, forma, itd. 6. Razumijevanje pojma <i>umjetnost</i>. 7. Razumijevanje pojma <i>umjetnik- stvaralac</i>.
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Predavanja i vježbe)
Datum	
1.	Uvod u problematiku estetike
2.	Filozofija i estetika kroz povijest
3.	Filozofija i umjetnost
4.	Filozofija umjetnosti
5.	Antička misao o umjetnosti
6.	Umjetnost u filozofskim sistemima
7.	Estetika, estetsko, estetičko
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Aksiologija i estetika
10.	Povijesno duhovni uvjeti nastanka estetike kao posebne filozofske discipline
11.	A. Baumgarten- utemeljitelj estetike
12.	Lijepo i umjetnost kao predmet estetike: od antike preko srednjeg vijeka do novovjekovne estetike
13.	Kantovo razumijevanje estetike

14.	Osnovni pojmovi Kantove estetike
15.	Osjetilno i razumsko: estetika i umjetnost
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	<p>Predavanja po tematskim sklopovima Pitanja i odgovori (A&Q) između sklopova Vježbe (analiza izabranih topika, konstrukcija primjera upotrebe logičkih struktura u diskursu, heuristički modeli)</p>																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisutnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Test 1</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Test 2</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Pismeni ispit</td> <td>30</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnim prisustvom nastavi i vježbama • Interaktivnim sudjelovanjem u kontakt satima • Pokazanim znanjem na testu 1 • Pokazanim znanjem na testu 2 • Pokazanim znanjem na ispitu <p>Napomena:</p> <p>Studentima koji pokažu nadprosječne rezultate (prosjek ocjena 9 do 10) i interes za dodatnim radom i učenjem bit će omogućeno da sudjeluju u radu Znanstveno-istraživačkog inkubatora (ZINK) na Odsjeku za filozofiju i da objavljuju svoje radove u indeksiranom časopisu SOPHOS – časopis za mlade istraživače.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisutnost	10	10%	2.	Aktivnost	10	10%	3.	Test 1	15	15%	4.	Test 2	15	15%	5.	Pismeni ispit	30	50%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisutnost	10	10%																										
2.	Aktivnost	10	10%																										
3.	Test 1	15	15%																										
4.	Test 2	15	15%																										
5.	Pismeni ispit	30	50%																										
Ukupno: 100 bodova			100%																										

Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. K. Gilbert, H. Khun. (1969): Istorija estetike. Beograd: Kultura. 2. N. Hartman. (1968): Estetika. Beograd: Kultura. 3. M. Heidegger. (1982): Mišljenje i pevanje. Beograd: Nolit. 4. Jacques Derrida. (1988): Istina u slikarstvu. Sarajevo: Svjetlost
	<p><i>Dodatna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Linda Hačion. (1996): Poetika postmodernizma. Istorija, Teorija, Fikcija, Novi Sad: Svetovi. 2. Arthur C. Danto. (1997): Preobražaj svakidašnjeg. Zagreb: Kruzak
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Filozofija prirode				
Šifra/kod	FIL FIL 410	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	3
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2018/19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Damir Marić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 63 E-mail: damir.marić@ff.unsa.ba Telefon: 253 123	Termin konsultacija	ponedjeljak, 9-10 srijeda, 9-11 petak, 9-11	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar ____; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Prvotni, predsuznastveni pojam prirode, magičko-mitsko razumijevanje (dinamizam, organičnost, antagonizam, simpatetika), a potom prelazi na prikaz antičkog razumijevanja prirode (od magijsko-mitskog ka filozofsko-znastvenom razumijevanju prirode), da bi se došlo do srednjovjekovnog razumijevanja prirode (superiornost Boga, antropocentričnost, misao o poretku, more geometrico i svijet kao mašina). Novovjekovni prijelom u razumijevanju prirode (mehanicistička slika svijeta, mehanika kao fizika, eksperiment). Moderno razumijevanje prirode predstavlja se sa stajališta tehnokratske epohe i tehnoziranja prirode. Tematika kibernetike, pitanje smisla tehnike, teorija sistema, kvantitativno i kvalitativno varijabilnih sistema, te ritmičkih i evolucijskih sistema. Najzad, kolegij predstavlja racionalne, spekulativne, emocionalne i estetske koncepte prirode a završava konceptima vitalizma, holizma, ekologije, genetičke tehnologije i bioetičkih dilema.</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Cilje da se sa stajališta suvremene znanstveno-tehničke civilizacije i njoj pripadne kulture problematizira novi pojam i radikalno promijenjeni status prirode u modernom dobu. U tu svrhu se izlaže povijesna rekonstrukcija pojma prirode, i njena novovjekovna transformacija u univerzalni objekt raspolaganja i tehničke manipulacije. Filozofija prirode razvija kritičko preispitivanje svođenja prirode na objekt mjerenja, kvantificiranja i tehničkog manipuliranja, te na znanstveno-tehničko konstruiranje prirode kao »druge prirode« odnosno kao artificijelne prirode, prirode iz pruge ruke, koja se pod metodskim vodstvom egzaktnih znanosti svodi na</p>				

	goli energatski resurs ili na univerzalni manipulabilni stroj. U završnom segmentu kolegija ovo konstruiranje prirode i njemu strukturno pripadnih oblika ljudskog djelovajja (koji su posredovani mentalno, kulturno, jezički ili simbolički) tematiziraju se perspektive denaturiranja iskustva svijeta kao i perspektive totalnog tehniziranja svijeta unutar tehnoloških ideologija i tehnoloških utopija.
Ishodi učenja	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pojam prirode i povijest pojma prirode.
2.	Predznanstveno shvaćanje prirode: magija i mit.
3.	Strukturni atributi magičko-mitskog poimanja prirode: dinamizam, organskost, antagonizam, simpatetika.
4.	Antička slika prirode: od mita ka logosu.
5.	Srednjovekovna slika prirode: Bog kao tvorac i ideja reda.
6.	Racionalna koncepcija organicističkog shvaćanja prirode.
7.	Mehanicistička slika svijeta, mehanika kao fizika, eksperiment.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Filozofija prirode u idealizmu i u romantizmu: spekulativni, emocionalni i estetski organicizam (Karen Gloy).
10.	Vitalizam i holizam.
11.	Dinamički holizam i biološka evolucija.
12.	Priroda u svjetlu ekološkog nazora Priroda kao posredovana priroda, priroda i tehnika i priroda kao „umjetna priroda“ („priroda iz laboratorija“).
13.	Priroda u ključu kulturnih interpretacija.
14.	Priroda kao estetski horizont i „estetika prirode“.
15.	Priroda u ključu kibernetike i teorija sistema; priroda virtualnih svjetova.

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnih predavanja i vježbi. Oblici: predavanja, vježbe, seminari, samostalni zadaci, istraživanje.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Esej</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Dolasci na nastavu i aktivno učešće</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esej • Dolasci na nastavu i aktivno učešće: postavljanje pitanja, diskusije i kritički osvrti na predavanja i vježbe, te korištenje pripremljene literature • Završni ispit: pismena provjera znanja <p>Napomena:</p> <p>Da bi pristupili završnom ispitu studenti su dužni tokom nastave dostići minimalan broj bodova (55%) za svaki oblik element praćenja.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Esej	30	30%	2.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	20	20%	3.	Završni ispit	50	50%																	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Esej	30	30%																																		
2.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	20	20%																																		
3.	Završni ispit	50	50%																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p>																																				

	<p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hans Blumenberg. (1979): Arbeit am Mythos. Frankfurt: Suhrkamp. 2. Heidegger, M. (1969): Doba slike svijeta. Zagreb: Studentski Centar Sveučilišta u Zagrebu. 3. Heidegger, M. (1996): Pismo o humanizmu, Pitanje o tehnici u: Kraj filozofije i zadaća mišljenja. Zagreb: Naprijed. 4. Carl-Friedrich von Weizsäcker. (1988): Jedinstvo prirode. Sarajevo: Veselin Masleša. 5. Karen Gloy, Das Verständnis der Natur I-II 6. Werner Heisenberg (1986): <i>Quantentheorie und Philosophie</i>. 7. Günther Bien/Thomas Gil/ Joachim Wilke (Hrsg). (1994): 'Natur' im Umbruch. Stuttgart-Bad Cannstatt: Frommann-Holzboog. 8. Hans Jonas. (1990): <i>Princip odgovornost</i>. Sarajevo: Veselin Masleša. 9. Jean Baudrillard. (2001): <i>Simulacija i simulakrum</i>. Karlovac: Naklada Društva arhitekata, građevinara i geodeta. <p><i>Dodatna i preporučena literatura:</i></p>
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Filozofska antropologija				
Šifra/kod	FIL FIL 502	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	5/8
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2018/19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Damir Marić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 63 E-mail: damir.marić@ff.unsa.ba Telefon: 253 123	Termin konsultacija	ponedjeljak, 9-10 srijeda, 9-11 petak, 9-11	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar ___2___; vježbe				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Kolegij započinje obrazloženjem obnove i statusom antropološkog pitanja unutar suvremena filozofije. Potom se daje kratki prikaz tradicionalnih antropoloških paradigmi (u dijakronom presjeku), da bi se – kontrastivno - obnova filozofske antropologije demonstrirala na najvažnijim filozofsko-antropološkim koncepcijama 20. stoljeća: od shema stupnjeva, preko koncepcije čovjeka kao «bića nedostatka» do koncepta «ekscentrične pozicionalnosti čovjeka». U suprotnosti prema tradicionalnom dualizmu čovjekove sačinjenosti (dualizam: tijelo-dug/duša), ovdje se istražuje i otvaranje filozofske antropologije empirijskim (biološkim ali i fizikalnim) nalazima o strukturama i funkcijama bića čovjek (dakle, unutar «živog» bitka ali i u «cjelini bitka»). U složenom odnosu čovjekove prirodne određenosti i u njegovom nadilaženju i svladavanju «slijepe prirodne i/ili društvene nužnosti» (u radu i djelovanju, u znanosti i tehnici, u kulturi, umjetnosti, jeziku) – čovjek se (kao biće slobode) konstituira kao «nedovršen» i uvijek iznova otvoren. Svoju bazičnu «igru mogućnosti» čovjek realizira u modusima svoga povijesnog, odnosno, društvenog «načina bitka» - pa se kao interesni horizont filozofska antropologije javljaju brojni izražajni, djelatni i oblikotvorni fenomeni čovjekovog samo/konstituiranja: kultura, jezik, znanost, tehnika. Ujedno, sa stajališta naraslih čovjekovih znanja i moći (utjelovljenih u modernoj znanosti i tehnici) – otvara se prostor jednoj kritički intoniranoj filozofskoj antropologiji koja u suvremenim moćima čovjeka i u tendencijama epohe (kao igre moći i nasilja), prepoznaje i čovjekovu destruktivnu narav, kojoj se (nasuprot tradiranom antropocentrizmu)</p>				

	alternira jedna biocentrična paradigma, antropocentričnom egoizmu vrste se alternira nova etika odgovornosti (za život u cjelini), a starom solipsizmu singularnog subjekta alternira se filozofija Drugog.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Na pozadini kompleksne epohalne krize svijeta i čovjeka, kolegij polazi od neophodnosti <i>obnove filozofsko-antropološkog pitanja</i> o čovjeku, u novim povijesnim uvjetima i na posve novim (znanstvenim, tehničkim, ekonomskim, političkim, svjetonazornim, kulturnim, filozofskim ...) pretpostavkama. Cilj je kolegija da (pokazujući granice i povijesnu relativnost i varijabilnost starih filozofsko antropoloških paradigmi) otvori novi način postavljanja pitanja o čovjeku, uzimajući u obzir <i>kompleksnost</i> determinacijâ «bića-čovjek», u širokom rasponu od prirodnog do društvenog, od tjelesnog do duhovnog «determinizma», od mitskog do znanstvenog oblikovanja čovjekova svijeta, od biološkog do kulturnog, od jezičnog i duhovnog do znanstvenog i tehničkog oblikovanja čovjeka i njegovog svijeta. Cilj je, dakle, prikazati kompleksnu strukturu filozofsko-antropološkog pitanja koje se više ne može vezati za jedan (univerzalni) tip znanja o čovjeku nego metodski mora uključiti perspektivizam i pluralizam znanja o čovjeku i iskustava koji u rezultanti daju jednu otvorenu sliku čovjeka kao «nedovršenog bića». Za jednu (tako mišljenu) kompleksnu filozofsku antropologiju, neophodno je uključiti i znanstveno-tehnički posredovano otvaranje (i konstruiranje) prirode, te kulture (kao čovjekove «druge prirode») i njoj strukturno pripadnih fenomena i oblika ljudskog djelovanja (jezika, mita, znanosti, umjetnosti, tehnike etc.), - unutar dinamike ljudske povijesti i vremenskog karaktera ljudske egzistencije.
Ishodi učenja	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Obnova antropološkog pitanja u suvremenoj filozofiji: kriza svijeta i slike čovjeka. Granice tradicionalnih antropoloških paradigmi i novo postavljanje pitanja o čovjeku.
2.	Modeli suvremene filozofske antropologije: pitanje o bitnom ustrojstvu čovjeka i njegov položaj u cjelini bitka (s one strane tradicionalnog dualizma).
3.	Čovjek i živi svijet: empirijsko (biološko) utemeljenje filozofske antropologije. Između prinude prirodne nužnosti i kulture. Čovjek kao «biće nedostatka»; djelovanje, jezik i kultura kao kompenzacijski mehanizmi
4.	Ekscentrična pozicionalnost čovjeka
5.	Čovjek i simboličke forme otvaranja svijeta: mit, religija, umjetnost
6.	Flozofske teorije mita (Blumenberg, C. Levy Strauss, E. Cassirer, Adorno, Chrstoph Jamme)
7.	Čovjek i jezik

8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Čovjek i kultura u svjetlu kulturne antropologije.
10.	Psihoanaliza i antropologija. Otkriće nesvjesnog: kultura kao sublimacija (između erosa i thanatosa; princip realnosti i princip užitka)
11.	Ponovno otkriće tijela i (fizičko tijelo i živo tijelo; aspekti rehabilitacije tjelesnosti: tijelo kao objekt, prostornost, kretanje i tjelesnost, tijelo kao spolno određen bitak, tijelo kao izraz i govor, tijelo i kultura)
12.	Tehnika i antropotehnologija («Autonomija» tehnike i gubitak kontrole?)
13.	Umjetna inteligencija ili: mogu li strojevi misliti? Je li moguć umjetni čovjek?.
14.	Virtualni svjetovi i virtualni čovjek – s one strane «mogućeg»
15.	Kritika antropocentrizma, ideja biocentrizma i mogućnost zasnivanja jedne biocentrične ekološke etike i njezine aporije.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

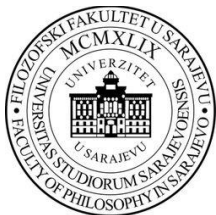
Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnih predavanja i vježbi. Oblici: predavanja, vježbe, seminari, samostalni zadaci, istraživanje.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 243 1435 621"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Esej</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Dolasci na nastavu i aktivno učešće</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esej • Dolasci na nastavu i aktivno učešće: postavljanje pitanja, diskusije i kritički osvrti na predavanja i vježbe, te korištenje pripremljene literature • Završni ispit: pismena provjera znanja <p>Napomena:</p> <p>Da bi pristupili završnom ispitu studenti su dužni tokom nastave dostići minimalan broj bodova (55%) za svaki oblik element praćenja.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Esej	30	30%	2.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	20	20%	3.	Završni ispit	50	50%																	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Esej	30	30%																																		
2.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	20	20%																																		
3.	Završni ispit	50	50%																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																																				
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna</i></p> <p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Max Scheler. (1987): <i>Položaj čovjaka u kozmosu</i>. Sarajevo: Veselin Masleša. 2. Helmuth Plessner (1981): <i>Stupnjevi organskog i čovjek</i>. Sarajevo: Veselin Masleša. 3. Arnold Gehlen. (1974): <i>Čovjek</i>. Sarajevo: Veselin Masleša. 4. Erich Rothacker (1985): <i>Filozofska antropologija</i>. Sarajevo: Veselin Masleša. 5. Hans Georg Gadamer/ Paul Vogler (Hrsg), <i>Neue Anthropologie</i>, 6. Hans-Georg Gadamer. (1978): <i>Istina i metoda</i>. Sarajevo: Veselin Masleša. 7. Jean Grondin. (2002): <i>Gadamer: čitanka</i>. Zagreb: Matica Hrvatska. 8. Ernst Cassirer (1985): <i>Filozofija simboličkih formi I,II,III</i>, Novi sad: Književna zajednica. 																																				

9. C. Lévi Strauss (1980): *Mitologike*; Beograd: BIGZ.
10. C. Lévi Strauss (1978): *Divlja misao*. Beograd: Nolit.
11. Hans Blumenberg (1979): *Arbeit am Mythos*. Frankfurt: Suhrkamp.
12. Christoph Jamme, «*Gott an hat ein Gewand*»,
13. Herbert Marcuse (1985): *Eros i civilizacija*. Zagreb: Naprijed.
14. Maurice Merleau-Ponty (1990): *Fenomenologija percepcije*. Sarajevo: Veselin Masleša.
15. M. Heidegger (1969): *Doba slike svijeta*. Zagreb : Studentski centar Sveučilišta u Zagrebu.
16. M. Heidegger (1996): *Pismo o humanizmu*, Pitanje o tehnici u: *Kraj filozofije i zadaća mišljenja*. Zagreb: Naprijed.
17. Peter Sloterdijk (1992): *Kritika ciničnog uma*, Zagreb,. Globus.
18. Peter Sloterdijk (1998, 1999, 2004): *Sphären I, II, III*. Frankfurt: Suhrkamp.
19. Odo Marquard (1986): *Apologie des Zufälligen*, Stuttgart: P.Reklam.
20. Ulrich Beck (2002): *Macht und Gegenmacht im globalen Zeitalter*. Suhrkamp.
21. Emanuel Levinas (2006): *Totalitet i beskonačno*. Beograd: Jasen.
22. Jacques Derrida (2007): *Pisanje i razlika*. Sarajevo: Šahinpašić.
23. Jean Baudrillard (1991): *Fatalne strategije*. Novi Sad: Književna zajednica.
24. Bernhard Waldenfels (1999): *Vielstimmigkeit der Rede*. Frankfurt: Suhrkamp.
25. Giorgio Agamben (2006): *Homo sacer*. Zagreb: Multimedijalni Institut, Arkzin.

Dodatna i preporučena literatura

Napomene

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija filozofije II/1				
Šifra/kod	FIL FIL 201	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	8
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2018/19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položena <i>Historija filozofije I/1</i> i <i>Historija filozofije I/2</i>				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Damir Marić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 63 E-mail: damir.marić@ff.unsa.ba Telefon: 253 123	Termin konsultacija	ponedjeljak, 9-10 srijeda, 9-11 petak, 9-11	
Saradnik	Ime i prezime	Džana Rahimić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 67 E-mail: dzana.rahimic.buzo@ff.unsa.ba Telefon: 253 117	Termin konsultacija	ponedjeljak, 11-14 utorak, 12-14	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3; seminar _____; vježbe 3;				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Predavanja iz srednjovjekovne filozofije će se koncentrirati na probleme odnosa razuma i vjere, te na problem univerzalija. Objasniće se povijesni, društveni i kulturni okvir za dolazak humanizma i renesanse, a posebna pažnja će se posvetiti filozofskim idejama toga vremena koje su imale snažan uticaj na kasnije mišljenje. Ukazaće se na stvaranje velikih sistema, pravaca i struja, empirizma i racionalizma u modernoj filozofiji sa posebnim akcentom na filozofski doprinos F. Bacona, R. Descartesa i J. Lockea.</p> <p>Studenti su dužni pročitati djela koja se budu obrađivala na seminarima, kao i navedenu literaturu koja se njima bavi.</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj predmeta je upoznati studente sa najznačajnijim filozofskim				

	problemima od srednjeg vijeka preko humanizma i renesanse do novovjekovnih rasprava filozofa empirističkog i racionalističkog usmjerenja.
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog ispita studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ razumjeti filozofske probleme srednjovjekovne filozofije, filozofije renesanse, te novovjekovnog empirizma i racionalizma ➤ moći će kritički promišljati filozofske postavke iz ovog povijesnog perioda ➤ razumjeće filozofski utjecaj srednjovjekovne filozofije, filozofije renesanse, empirizma i racionalizma, na kasniju filozofiju ➤ moći će kritički promišljati vezu i utjecaj ovog perioda filozofije na današnju filozofiju

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Srednjovjekovna filozofija: patristika. Odnos kršćanstva i filozofije.
2.	Srednjovjekovna filozofija – Vjera i razum.
3.	Srednjovjekovna filozofija – skolastika Problem univerzalija: nominalizam i realizam.
4.	Filozofija renesanse – socijalno-politička pozadina i fundamentalni motivi filozofije renesanse. Obnavljanje antičke filozofija (L. Vala, M. Ficino, G. P. de la Mirandola, P. Pomponaci).
5.	Filozofija renesanse - Oživljavanje filozofije prirode i methodsko zasnivanje modernih prirodnih znanosti (N. Kuzanski, B. Telezio, F. Petrić, G. Bruno).
6.	Humanizam i reformski pokret – E. Roterdamski. Renesansna filozofija u Francuskoj – M. de Montaigne.
7.	Stvaranje velikih sistema, pravaca i struja: empirizam i racionalizam u modernoj filozofiji – generalne karakteristike. F. Bacon – znaje i ovladavanje prirodom; induktivna metoda.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata

9.	R. Descartes – biografija i bibliografija
10.	R. Descartes – Rasprava o metodu. Četiri metoda načela.
11.	R. Descartes – Metodska skepsa. Smisao i značaj stava Cogito ergo sum. Mišljenje, protežnost, Bog.
12.	J. Locke – biografija i bibliografija
13.	J. Locke – Porijeklo, izvjesnost i opseg spoznaje. Napad na urođene ideje i principe.
14.	J. Locke - Proste i složne ideje. Ideja supstancije i empiristička filozofija
15.	J. Locke – Ideje i jezik. Istina.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnih predavanja i vježbi. Oblici: predavanja, vježbe, seminari, samostalni zadaci, istraživanje.
---	--

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%
2.	Seminarski rad	15	15%
3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%
4.	Završni ispit	50	50%
5.			
Ukupno: 100 bodova			100%

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Testovi i permanentno praćenje: pismena i usmena provjera znanja
- Seminarski rad: student je dužan u toku semestra uraditi kraći pismeni rad (7 – 10 stranica), usmena provjera znanja (obavezna, dodatna i preporučena literatura)
- Dolasci na nastavu i aktivno učešće: postavljanje pitanja, diskusije i kritički osvrti na predavanja i vježbe, te korištenje pripremljene literature
- Završni ispit: pismena i usmena provjera znanja

Napomena:

Da bi pristupili završnom ispitu studenti su dužni tokom nastave dostići minimalan broj bodova (55%) za svaki oblik element praćenja.

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

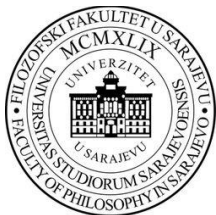
- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
 b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
 c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
 d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
 e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
 f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna

1. Dž. Marenbon ur., *Istorija filozofije: Srednjovekovna filozofija*
2. Dž. H. R. Parkinson ur., *Istorija filozofije: Renesansa i racionalizam*

	<ol style="list-style-type: none"> 3. S. Braun ur., <i>Istorija filozofije: Britanski empirizam i prosvjetiteljstvo</i> 4. F. Koplston, <i>Istorija filozofije II: Srednjevjekovna filozofija</i> 5. V. Filipović, <i>Filozofija renesanse</i> 6. B. Petronijević, <i>Istorija novije filozofije</i> 7. Augustin, <i>Ispovijesti</i> 8. T. Akvinski, <i>Dvije filozofske rasprave o istini</i> 9. F. Bacon, <i>Novi organon</i> 10. R. Descartes, <i>Rasprava o metodi; Meditacije o prvoj filozofiji</i> 11. J. Locke, <i>Ogled o ljudskom razumu</i>
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Filozofijski riječnik u redakciji Vladimira Filipovića
<p>Napomene</p>	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija filozofije I/1				
Šifra/kod	FIL FIL 102	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	7
Ciklus studija	I	Semestar	I	Ak. godina	2018/19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Damir Marić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 63 E-mail: damir.maric@ff.unsa.ba Telefon: 253 123	Termin konsultacija	ponedjeljak, 9-10 srijeda, 9-11 petak, 9-11	
Saradnik	Ime i prezime	Džana Rahimić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 67 E-mail: dzana.rahimic.buzo@ff.unsa.ba Telefon: 253 117	Termin konsultacija	ponedjeljak, 11-14 utorak, 12-14	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3; seminar _____; vježbe 3				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Predavanja će krenuti razmatranjem okolnosti nastanka filozofije i znanosti u antičkoj Grčkoj nastaviće pratiti razvoj pojedinih filozofija i „filozofskih škola“ pri čemu će se posebna pažnja posvetiti postavljanju ključnih filozofskih pitanja i odgovora koji će biti prisutni i uticajni i u kasnijem mišljenju. Stoga je neophodno obratiti više pažnje na temeljne filozofske postavke predsokratovskog perioda počevši od miletskih filozofa preko piragorejaca, elejaca, atomista i pojedinih značajnih filozofa, poput Heraklita, Empedokla i Anaksagore, do kraja „kozmoškog perioda“, odnosno do pojave prvih sofista. Na predavanjima će se objasniti zašto sofisti, prije svega Protagora i Gorgija, odustaju od kozmoških istraživanja i zašto su se posvetili čovjeku i njegovom životu u zajednici. U centru Sokratovog interesovanja, koji je također smatrao kozmologiju nepotrebnom, biće etički problemi, međutim, isto tako će se pokušati objasniti zašto nam je problem doći do historijskog Sokrata i po čemu je njegov metod originalan i komplementaran njegovoj etici.</p> <p>Studenti su dužni pročitati djela koja se budu obrađivala na predavanjima i</p>				

	vježbama, kao i sekundarnu literaturu koja se njima bavi.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa nastankom i općenitim razvojem filozofije u antici. Studenti trebaju steći uvid u osnovne linije mišljenja koje se protežu od predsokratovske kozmologije do sofističkog i Sokratovog obrata ka čovjeku.
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog ispita studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ razumjeti filozofske probleme u periodu od predsokratovske kozmologije do sofističkog i Sokratovog obrata ka čovjeku ➤ moći će kritički promišljati filozofske postavke ovog povijesnog perioda (od predsokratovaca do sofista i Sokrata) ➤ omogućit će im razumjevanje filozofskog utjecaja ovog povijesnog perioda na kasniju filozofiju ➤ moći će kritički promišljati vezu ovog povijesnog perioda (od predsokratovaca do Sokrata) na današnju filozofiju

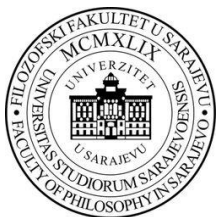
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Nastanak filozofije u antičkoj grčkoj Povijesni, kulturni, religijski i geografski kontekst nastanka filozofije i znanosti u antičkoj Grčkoj.
2.	Filozofi iz Mileta – Tales, Anaksimandar, Anaksimenes: pitanje o arhe.
3.	Pitagoras i pitagorasovci – broj kao počelo svega. Utjecaj pitagorasovskog stanovišta na kasnije filozofije i na novovjekovnu filozofiju i suvremenu znanost.
4.	Elejska škola – Ksenofan (pitanje o njegovoj pripadnosti elejskoj školi), Parmenid, Zenon, Melis. Jedno ili bitak, jedinstvo i mnoštvo, problem kretanja.
5.	Heraklit – Logos i jedinstvo suprotnosti. Vatra kao metafora ili kozmološki princip. Poređenje sa elejskom filozofijom.
6.	Empedoklo – četiri korijena svega (vatra, voda, zemlja, zrak) i dva principa

	(ljubav i mržnja).
7.	Anaksagora – Homeomerije i nous (um). Um kao princip u filozofiji.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Atomisti – Demokrit i Leukip – atomi i prazno. Bitak i ništa u filozofiji atomista. Razlike i sličnosti homeomerija i atoma.
10.	Sofisti – Protagora i Gorgija. Značenje Protagorinog stava da je čovjek mjera svih stvari. Filozofski razlozi za odustajanje od kozmologije. Promjenjeno značenje istine i značaj retorike. Gorgijin napad na elejsku filozofiju i besmislenost kozmologije.
11.	Ostali sofisti – Hipija, Prodik, Antifon i drugi. Etički i politički stavovi, egalitarizam, vjerovatni napad na ropstvo, mogući kozmopolitizam, elitizam, eristika.
12.	Sokrat - biografija: živjeti bez ostatka ono što se misli ili jedinstvo filozofije i života.
13.	Problem Sokrata: četiri osnovna izvora o Sokratovom životu i učenju i njihova nekompatibilnost. Pregled najvažnijih teorija o tome ko je doista bio Sokrat. Najuticajnije suvremeno stajalište Gregory Vlastosa.
14.	Sokratov metod: elenhos Shema elenhosa, definiranje i indukcija. Sokratova ironija i majeutika.
15.	Sokratova etika: vrlina je znanje je sreća. Sokratov paradoks: niko ne čini zlo namjerno. Odnos vrline i sreće.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnih predavanja i vježbi. Oblici: predavanja, vježbe, seminari, samostalni zadaci, istraživanje.
---	--

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 243 1435 621"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Testovi i permanentno praćenje</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Dolasci na nastavu i aktivno učešće</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Testovi i permanentno praćenje: pismena i usmena provjera znanja • Seminarski rad: student je dužan u toku semestra uraditi kraći pismeni rad (7 – 10 stranica), usmena provjera znanja (obavezna, dodatna i preporučena literatura) • Dolasci na nastavu i aktivno učešće: postavljanje pitanja, diskusije i kritički osvrti na predavanja i vježbe, te korištenje pripremljene literature • Završni ispit: pismena i usmena provjera znanja <p>Napomena:</p> <p>Da bi pristupili završnom ispitu studenti su dužni tokom nastave dostići minimalan broj bodova (55%) za svaki oblik element praćenja.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%	2.	Seminarski rad	15	15%	3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%	4.	Završni ispit	50	50%													Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%																																		
2.	Seminarski rad	15	15%																																		
3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%																																		
4.	Završni ispit	50	50%																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																																				
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. K. K. V. Tejlor ur., <i>Istorija filozofije I: od početka do Platona</i> 2. W. Windelband, <i>Povijest filozofije I</i> 3. F. Koplston, <i>Istorija filozofije I</i> 4. M. N. Đurić, <i>Istorija helenske etike</i> 5. H. Diels, <i>Predsokratovci I, II</i> 6. Diogen Laertije, <i>Životi i mišljenja istaknutih filozofa</i> 7. D. Marić, <i>Kinici i metafizika i Sokrates i kinici</i> 8. Platon, <i>Odbrana Sokratova, Kriton, Fedon</i> 																																				

	<p><i>Dodatna</i></p> <p>1. <i>Filozofijski riječnik</i> u redakciji Vladimira Filipovića</p>
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Logika sa metodologijom socioloških istraživanja – II [FILOZOFSKA LOGIKA]				
Šifra/kod	FIL FIS 406	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	8
Ciklus studija	Drugi (II)	Semestar	Prvi (I)	Ak. godina	2018/19
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položen ispit iz predmeta Logika sa metodologijom socioloških istraživanja - I [Uvod u logiku] FIL FIS 101 i iz predmeta Logika sa metodologijom socioloških istraživanja – I [Simbolička logika] FIL FIS 103				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr.Nijaz Ibrulj, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 66 / I E-mail: nijaz.ibrulj@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 126	Termin konsultacija	Utorak:11-13 Srijeda:11-13 Četvrtak: 11-13	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 3 sata; seminar: 0 sati; vježbe: 3 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U prvom dijelu kolegija predmetni sadržaj se izlaže u nekoliko sklopova: Kroz sklop 1 (Ideja transcendentne logike) studenti se upoznaju s novom epistemološkom idejom koja mijenja tradicionalni pristup logičkim problemima (odbacuje formalnu logiku) zasnivajući ideju logike na ideji transcendentne filozofije. Pri tome se studentima eksplicira smisao transcendentalizma uopšte, u metafizičkom, logičkom, epistemološkom i lingvističkom smislu. Kroz sklop 2 (Spekulativna / dijalektička logika) studenti slijede Hegelovu kritiku transcendentne filozofije koja uvodi novi idiom definiranja ontoloških i epistemoloških pretpostavki logike uvodeći novu metodu: dijalektičko razumijevanje pojmova subjekta i predikata kroz totalitet ili jedinstvo ideje. U drugom dijelu kolegija, kroz sklop 3 (Fenomenološka analiza i čista logika) u razumijevanje suvremenih logičkih topika uvodi se novi koncept čiste logike zasnovane na čistom doživljaju i fenomenološkoj analizi značenjskih kategorija u kojima se taj doživljaj objektivizira. Kroz sklop 4 (Logika naučnog otkrića) studenti se upoznaju bliže s djelovanjem logičkih metoda unutar znanstvene teorije pri čemu se istraživanja Karla Poppera uzimaju kao relevantna za				

	<p>razumijevanje same strukture znanstvene argumentacije. Kroz sklop 5 (Metodologija socioloških istraživanja) studenti se upoznaju s primjenom logičkih metoda i tehnika na područje društvenih znanosti.</p>
<p>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</p>	<p>Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija Logika sa metodologijom socioloških istraživanja [Filozofska logika] jeste da studente upozna s glavnim konceptima filozofske logike i logičkim teorijama onih filozofskih sistema koji su nastali na različitim pristupima sadržaju i formi mišljenja, od epistemološko-transcendentalnog preko dijalektičko-spekulativnog do matematsko-simboličkog i lingvističko-transcendentalnog. Studenti se najprije upoznaju s idejom transcendentalne logike I.Kanta (Kritika čistog uma) i spekulativne logike G.W.F. Hegela (Znanost logike). Razlika između ontoloških i epistemoloških pretpostavki ova dva filozofska sistema pokazuje se kao razlika u metodi mišljenja. Na razlici nastaloj u ovoj tradiciji mišljenja nastavlja se istraživanje filozofske logike u diskursu psiholoških kategorija doživljaja, evidencije, čiste istine (Huserl) koja se zasniva u samom aktu spoznaje-u ideji kao takvoj koja utemeljuje svoje fenomenološke modele. U pravcu rasvjetljavanja novih mogućnosti razumijevanja logičkog instrumentarija uvodi se u kolegij ekspliciranje statusa logike i njenih koncepata u teorijama moderne znanosti.</p>
<p>Ishodi učenja</p>	<p>Prvi dio kolegija Sklop / Domena I: Epistemološki orijentiran koncept logike</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poznavanje novih epistemoloških ideja koje transformiraju formalnu logiku u transcendentalnu logiku 2. Razumijevanje smisla transcendentalizma uopšte, u metafizičkom, logičkom, epistemološkom i lingvističkom smislu. <p>Sklop / Domena II: Dijalektički koncept logike</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Poznavanje mogućnosti kritike transcendentalne filozofije iz metode dijalektičke filozofije i logike 4. Razumijevanje ideje apsolutnog znanja 5. Razumijevanje ideje razvijana ideje ili rada / kretanja pojma <p>Drugi dio kolegija: Sklop / Domena III: Fenomenološka logika</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Poznavanje koncepta fenomenološke logike <p>Sklop / Domena IV: Logika naučnog otkrića</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Poznavanje koncepta logike naučnog otkrića i naučnog istraživanja <p>Sklop / Domena V: Metodologija epistemološki orijentiranih logika</p>

8. Razumijevanje mogućnosti primjene epistemološki orijentisanih logika na metodologiju društvenih istraživanja.

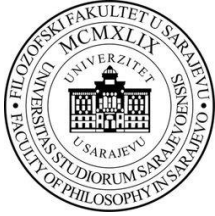
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Predavanja)
Datum	
1.	Sklop I: Ideja transcendentne logike Tema 1. Kantov koncept mogućeg iskustva
2.	Tema 2. Trancendentalna logika i transcendentalna analitika
3.	Tema 3. Transcendentalna dijalektika
4.	Sklop II: Dijalektička – spekulativna logika Tema 4. Logika kao znanost o čistoj ideji.
5.	Tema 5. Odnos subjekta i predikata u dijalektičkoj logici
6.	Tema 6. Kretanje i rad pojma: odnos metode i sadržaja
7.	Tema 7. Negativna dijalektika i njena kritika
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Sistem apsolutnog znanja
10.	Sklop III: Fenomenološka analiza i čista logika Tema 9. Psihologijski fundirana logika
11.	Tema 10. Jedinstvo znanosti kao jedinstvo dovršene teorije.
12.	Sklop IV: Logika naučnog otkrića Tema 11. Shvatanje nauke kao kosmologije.
13.	Tema 12. Logika kao pragmatička teorija znanstvenog istraživanja
14.	Tema 13. Osnovi metodologije znanosti
15.	TEST #2
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Vježbe)
Datum	
1.	Tema 1. Ideja kritike teorijskog i praktičkog uma Pročitati : Kant, <i>Kritika čistog uma : Trascendentalna estetika</i>
2.	Tema 2. Ideja transcendentale logike. Pročitati : Kant, <i>Kritika čistog uma : Trascendentalna logika</i>
3.	Tema 3. Temeljni koncepti transcendentale dijalektike Pročitati : Kant, <i>Kritika čistog uma : Trascendentalna dijalektika</i>
4.	Tema 4. Temeljni koncepti transcendentale metodologije Pročitati : Kant, <i>Kritika čistog uma</i>
5.	Tema 5. Kretanje pojma-princip metode spekulativne logike Pročitati: Hegel, <i>Znanost logike. I-III</i>
6.	Tema 6. Ontologija i logika u ideji kretanja samosvijesti Pročitati: Hegel, <i>Znanost logike. I-III</i>
7.	Tema 7. Logika I fenomenologija duha Pročitati: Hegel, <i>Fenomenologija duha (odabrani dijelovi)</i>
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Psihologiziranje logike Pročitati: Huserl, <i>Logička istraživanja: Prologomena</i>
10.	Tema 9. Intuitivni uvid i evidencija Huserl, <i>Logička istraživanja I</i>
11.	Tema 10. Intencionalnost i evidencija Pročitati: Huserl, <i>Logička istraživanja I</i>
12.	Tema 11. Metoda i karakter znanosti Pročitati: Poper, <i>Logika naučnog otkrića</i>
13.	Tema 12. Verifikacija i falsifikacija kao metodski postupci provjerljivosti znanstvenih teorija Pročitati: Poper, <i>Logika naučnog otkrića</i>
14.	Tema 13. Pragmatizam i znanstvena teorija Pročitati: Džui, <i>Logika-Teorija istraživanja.</i>
15.	Tema 14. Logika kao naturalistička disciplina Pročitati: Džui, <i>Logika-Teorija istraživanja.</i>

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanja po tematskim sklopovima • Pitanja i odgovori (Q&A) između sklopova • Vježbe (analiza izabranih topika) • Sistematizacija topika 																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">R. br.</th> <th style="text-align: center;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: center;">Broj bodova</th> <th style="text-align: center;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td>Prisutnost</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>Aktivnost</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>Test 1</td> <td style="text-align: center;">15</td> <td style="text-align: center;">15%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>Test 2</td> <td style="text-align: center;">15</td> <td style="text-align: center;">15%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td>Pismeni ispit</td> <td style="text-align: center;">50</td> <td style="text-align: center;">50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnim prisustvom nastavi i vježbama • Interaktivnim sudjelovanjem u kontakt satima • Pokazanim znanjem na testu 1 • Pokazanim znanjem na testu 2 • Pokazanim znanjem na ispitu <p>Napomena:</p> <p>Studentima koji pokažu nadprosječne rezultate (prosječna ocjena 9 do 10) i interes za dodatnim radom i učenjem bit će omogućeno da sudjeluju u radu Znanstveno-istraživačkog inkubatora (ZINK) na Odsjeku za filozofiju i da objavljuju svoje radove u indeksiranom časopisu SOPHOS – časopis za mlade istraživače.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisutnost	10	10%	2.	Aktivnost	10	10%	3.	Test 1	15	15%	4.	Test 2	15	15%	5.	Pismeni ispit	50	50%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisutnost	10	10%																										
2.	Aktivnost	10	10%																										
3.	Test 1	15	15%																										
4.	Test 2	15	15%																										
5.	Pismeni ispit	50	50%																										
Ukupno: 100 bodova			100%																										
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p>																												

	<p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I.Kant. Kritika čistog uma. Zagreb, 1984. 2. G.W.F.Hegel, Znanost logike. I-III. Zagreb 2003. 3. E.Husserl. Logička istraživanja. Zagreb, 2005. 4. Dewey, John. Logika. Beograd.Nolit. 1962. 5. Popper, K.: Logika naučnog otkrića. Beograd, Nolit, 1973. 6. Kuhn, Thomas. Struktura naučnih revolucija. Beograd, Nolit, 1974. 7. H.Rajhenbah. Radjanje naučne filozofije. Nolit. Beograd, 1964 8. N.Ibrulj, Filozofija logike. Sarajevo.Sarajevo-Publishing,1999 <p><i>Dodatna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hegel, Enciklopedija znanosti.Veselin Masleša, Sarajevo, 1989. 2. Hegel, Fenomenologija duha. BIGZ. Beograd, 1980. 3. H.Putnam, Pragmatism. Blackwell. Oxford, 1996. 4. W.Stegmüller, Probleme und Resultate der Wissenschaftstheorie und Analytische Philosophie. Bd.IV. Suhrkamp, 1964. 5. A.Ule. Znanost i realizam. HFD. Zagreb, 1996. 6. N.Ibrulj, Stoljeće rearanžiranja. Sarajevo. Filozofsko društvo Theoria, 2005. <p>Napomena: sva predviđena literatura može se dobiti u elektronskom obliku (pdf format) sa stranice ACADEMIA ANALITICA (e-library). https://academiaanalitica.wordpress.com/library/</p> <p>ili sa stranice BISER (Bibliotečki Sarajevski Elektronički Repozitorij). http://biser.ff.unsa.ba/course/index.php?categoryid=7</p>
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u filozofiju				
Šifra/kod	FIL FIS 101	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	Prvi (I)	Semestar	Prvi (I)	Ak. godina	2018/19
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Status studenta na jednopredmetnom ili dvopredmetnom studiju filozofije				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Nijaz Ibrulj, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 66 / I E-mail: nijaz.ibrulj@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 126	Termin konsultacija	Utorak: 11-13 Srijeda: 11-13 Četvrtak: 11-13	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Kenan Šljivo, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 57 / I E-mail: kenan.sljivo@ff.unsa.ba Telefon: 033 253128	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 9-11 Utorak: 9-11 Petak: 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 1 sat; seminar: 0 sati; vježbe: 3 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Sadržaj predmeta <i>Uvod u filozofiju</i> izlaže se kroz dva sklopa. U prvom sklopu se student upućuju u početni pojam filozofije, pojam logosa, i pojam kriterija istinitosti u teogonijskim, kosmogonijskim i mitologijskim predstavama onoga što je totalitet bića (Sve / Jedno). Ovaj se koncept racionaliteta komparira sa metodski utemeljenim pristupom u dijalektičkom, analitičkom i silogističkom (logičkom) pristupu pitanjima koja se orijentiraju na antropološku ravan. Izdvaja se pristup kojeg ima tzv. prva filozofija ili metafizika koja napušta predsokratsku fiziologiku i usmjerava se na pitanja načina mišljenja, iskazivanja i klasifikacije pluralnog suspostancijaliteta fizičkog svijeta u kategorijalnom aparatu mišljenja. U drugom sklopu studenti se upoznaju sa filozofijskim disciplinama (ontologija, gnoseologija, etika, estetika, logika, aksiologija). Analizira se posebnost tematike i pristupa problemu unutar svake pojedinačne discipline. Studenti se dalje upoznaju sa epohama u povijesti filozofije, kao i sa ključnim filozofijskim pravcima i školama. Analiziraju se determinirajući kriteriji koji su uticali na ove podjele i klasifikacije. U komparativnom pristupu ukazuje se na filozofska pitanja i odgovore koji su nastali u istočno-azijskom svijetu, u arapskom svijetu,</p>				

	<p>u Indiji i Kini, te na pitanja i odgovore koji su nastali u filozofskoj tradiciji zapadno-evropskog svijeta. Filozofija se ovdje posmatra kao dostignuta ravan racionalnog i metodskog rješavanja problema i donošenja odluka u svijetskim razmjerima kao opštečovječansko dobro, a ne kao tzv. helnsko čudo nastalo kod jednog evropskog naroda u jednom periodu razvoja čovječanstva uopšte. Studenti se dalje uvode u filozofsku refleksiju o prirodi, o čovjeku, o religiji, o znanosti, o umjetnosti itd. Dalje se kroz predavanja i vježbe ukazuje na odnos između filozofije i drugih znanosti i znanstvenih disciplina. Objašnjava se posebnost disciplina kao što su filozofija jezika, filozofija uma, filozofija prirode, filozofija znanosti, filozofija biologije, filozofije matematike, filozofija filma, itd. Na kraju semestra analizira se i diskutira status i dometi filozofije u modernom društvu. Otvara se pitanje o budućnosti filozofije.</p>
<p>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</p>	<p>Cilj predmeta <i>Uvod u filozofiju</i> je da se studenti upoznaju sa <u>glavnim</u> problemskim sklopovima, glavnim filozofskim disciplinama, glavnim filozofskim pravcima, epohama i razmeđima filozofskih teorija, kroz filozofsku terminologiju bez ekstenzivnog historijskog pristupa izlaganja povijesti filozofije. Studenti se upoznaju sa (1) mjestom i ulogom filozofije u korpusu ljudskog znanja (genealogije, mitologije, teologije, znanosti) i (2) njenim odnosom prema znanostima, kako prirodnim tako društvenim i tehničkim. Pojam filozofije ovdje se određuje iz odnosa koji mišljenje kao mišljenje ima (3) prema svojoj historiji, (4) prema temeljnim filozofskim disciplinama kao kritička misao utemeljena na argumentaciji. Istovremeno se filozofija posmatra u (5) njenom teorijskom, praktičkom i poetičkom značenju. Predavanja otvaraju specifičan (6) pristup fundamentalnim filozofskim problemima i konceptima koji studente uvodi u stručni jezik filozofije, naročito u značenjsku jedinstvenost (7) filozofijske terminologije koja je od važnosti za pojam i biće filozofije. Tumačenjem porijekla i primjene ključnih filozofijskih pojmova, pitanja i datih odgovora, filozofija se pokazuje kao (8) univerzalni odnos ili svjetski dostignuti kapacitet racionalnog pristupa u životu starih istočnih civilizacija i (9) modernih zapadnih društava koji prosvjetiteljski spaja humane prakse i ideje nastale umnim sagledavanjem čovječanstva uopšte. Filozofski pristup se komparira sa (10) arhaičnim racionalitetom: teogonijskim, kosmogonijskim, mitologijskim, fiziologijskim (predsokratičkim), i pokazuje njegovo (11) pojavljivanje u dijalektičkom, logičkom, metafizičkom, silogističkom obliku koje je metodološki uređeno i osvješćeno u filozofskim teorijama i sistemima. Predavanja pokazuju da (12) filozofska tradicija nije historijski nastala gomila knjiga i sistema, nego živi razvoj kritičkog mišljenja koje pokreće, konstruira i dekonstruira svaki predmet, svaki podatak, svaku informaciju koja se opire (13) refleksivnoj prirodi ljudskog znanja i ljudske svijesti koja se razvija na različite načine kroz znanost i umjetnost, kroz teorijski, praktički i poetički odnos kojeg stvaraju čovjek, svijet i jezik.</p>
<p>Ishodi učenja</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sposobnost razlikovanja filozofske spoznaje, uvjerenja, vjerovanja i znanstvenog dokaza prema ciljevima i metodama 2. Poznavanje povijesti razvoja filozofije kroz uspostavljanje različitih

	<p>kriterija istinitosti u teogonijskim, kosmogonijskim i mitologijskim predstavama onoga što je totalitet bića (Sve / Jedno).</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Sposobnost kompariranja tipova racionaliteta sa različitim metodski utemeljenim pristupima 4. Razumijevanje okreta filozofskog interesa ka antropološkim pitanjima 5. Razumijevanje važnosti koncepta tzv.prve filozofije ili metafizike ili henologike kroz koju se uspostavlja konceptualna analogija bića i mišljenja 6. Poznavanje fundamentalnih filozofskih disciplina (<u>ontologija</u>, gnoseologija, etika, estetika, logika, aksiologija). 7. Poznavanje epoha u povijesti filozofije, kao ključnih filozofijskih pravaca i škola unutar disciplina. 8. Komparativno razumijevanje filozofskih pitanja i odgovora koji su nastali u istočno-azijskom svijetu, u arapskom svijetu, u Indiji i Kini, i pitanja i odgovora koji su nastali u filozofskoj tradiciji zapadno-evropskog svijeta. 9. Sposobnost razumijevanja apstraktnog promišljanja ili filozofske refleksije o prirodi, o čovjeku, o religiji, o znanosti, o umjetnosti itd. 10. Poznavanje posebnosti disciplina kao što su filozofija jezika, filozofija uma, filozofija prirode, filozofija znanosti, filozofija biologije, filozofije matematike, filozofija filma, itd. 11. Kritičko ocjenjivanje statusa filozofije u modernom društvu i svakodnevnom životu 12. Refleksija o budućnosti filozofije i znanosti
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Predavanja i vježbe)
Datum	
1.	Tema 1. Predavanje i vježbe: Filozofija: znanost, disciplina, polje, predmet?
2.	Tema 2. Predavanje i vježbe: Etimologija termina filozofija. Antičko poimanje i podjela filozofije. Osnovni filozofski pojmovi.
3.	Tema 3. Predavanje i vježbe: Teogonija, mitogonija i kosmogonija naspram filozofskog racionaliteta.
4.	Tema 4. Predavanje i vježbe: Distinkcija: discipline, pravci, škole i razdoblja u filozofiji.
5.	Tema 5. Predavanje i vježbe: Filozofske discipline i njihove topike.
6.	Tema 6. Predavanje i vježbe: Komparativni pristup u filozofiji/filozofijama. Istok i Zapad.
7.	Tema 7. Predavanje i vježbe: Racionalnost i argumentacija.

8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Predavanje i vježbe: Znanje i izvjesnost.
10.	Tema 9. Predavanje i vježbe: Jezik filozofije i filozofija jezika.
11.	Tema 10. Predavanje i vježbe: Pitanje i problem definicije u filozofiji. Historijsko razumijevanje pojmova.
12.	Tema 11. Predavanje i vježbe: Važnost historijskog razumijevanja pojmova i filozofska terminologija.
13.	Tema 12. Predavanje i vježbe: Svjetonazor. Kultura. Kritika. Ideologija.
14.	Tema 13. Predavanje i vježbe: Filozofija: kriza i kritika. Naracija i metanaracija.
15.	Tema 14. Predavanje i vježbe: Racionalnost i kontingencija. Normativnost kontingencije.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanja po tematskim sklopovima • Pitanja i odgovori (A&Q) između sklopova
---	--

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="462 243 1437 621"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisutnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Test 1</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Test 2</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Pismeni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnim prisustvom nastavi i vježbama • Interaktivnim sudjelovanjem u kontakt satima • Pokazanim znanjem na testu 1 • Pokazanim znanjem na testu 2 • Pokazanim znanjem na ispitu <p>Napomena:</p> <p>Studentima koji pokažu nadprosječne rezultate (prosječna ocjena 9 do 10) i interes za dodatnim radom i učenjem bit će omogućeno da sudjeluju u radu Znanstveno-istraživačkog inkubatora (ZINK) na Odsjeku za filozofiju i da objavljuju svoje radove u indeksiranom časopisu SOPHOS – časopis za mlade istraživače.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisutnost	10	10%	2.	Aktivnost	10	10%	3.	Test 1	15	15%	4.	Test 2	15	15%	5.	Pismeni ispit	50	50%									Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prisutnost	10	10%																																		
2.	Aktivnost	10	10%																																		
3.	Test 1	15	15%																																		
4.	Test 2	15	15%																																		
5.	Pismeni ispit	50	50%																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																																				
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Theodor V. Adorno (1984): Filozofska terminologija. Uvod u filozofiju. 2. Blekburn, Sajmon (1999). Oksfordski filozofski rečnik. Novi Sad, Svetovi. 3. Robert C. Solomon & Kathleen M. Higgins (2006): The Big Questions. A Short Introduction to Philosophy. Wadsworth. 4. Erl, Vilijem Džejms (2005). Uvod u filozofiju. Beograd, Dereta. 5. Filipović, Vladimir (1965). Filozofski rječnik. Zagreb, Matica hrvatska. 6. Warburton, Nigel (1999). Filozofija. Osnove. Zagreb, Kruzak. 																																				

Dodatna:

1. Rasim Muminović (1998): Uvod u filozofiju. Sarajevo-Publishing. Sarajevo
2. Zelić, Ivan (2006). Vodič kroz filozofiju. Split, Verbum
3. Blackburn, Simon (2002). Poziv na misao. Poticajni uvod u filozofiju. Zagreb, AGM.
4. Angeles, P.A., Ed. (1992). The Harper Collins Dictionary of Philosophy. New York, Harper Perennial.
5. Kim, J. and Ernest Sosa, Ed. (1999). Metaphysics: An Anthology. Blackwell Philosophy Anthologies. Oxford, Blackwell Publishers Ltd.
6. Runes, D., Ed. (1942). The Dictionary of Philosophy. New York, The Philosophical Library, Inc.
7. Leaman, Oliver (2004): An Introduction to Classical Islamic Philosophy. Cambridge. Filipović, Muhamed (2005): Filozofska istraživanja: filozofija, logika, jezik. Sarajevo-Publishing. Sarajevo.
8. Nagel, Thomas (2002). Što sve to znači? Vrlo kratak uvod u filozofiju. Zagreb, Kruzak.
9. Russell, Bertrand (2005). Mudrost Zapada. Split, Marjan tisak.
10. Russell, Bertrand (1951): The Problems of Philosophy. Oxford University Press.

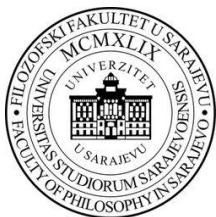
Napomena: sva predviđena literatura može se dobiti u elektronskom obliku (pdf format) sa stranice ACADEMIA ANALITICA (e-library).

<https://academiaanalitica.wordpress.com/library/>

ili sa stranice BISER (Bibliotečki Sarajevski Elektronički Repozitorij).

<http://biser.ff.unsa.ba/course/index.php?categoryid=7>

Napomene

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u kognitivnu znanost				
Šifra/kod	FIL FIS 502	Status (obavezni ili izborni)	Izborni (IP)	ECTS	6
Ciklus studija	Drugi (II)	Semestar	Treći (III)	Ak. godina	2018/19
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položeni ispiti iz predmeta Teorija spoznaje [Klasične teorije spoznaje], Teorija spoznaje [Epistemologija].				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Nijaz Ibrulj, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 66 / I E-mail: nijaz.ibrulj@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 126	Termin konsultacija	Utorak: 11-13 Srijeda: 11-13 Četvrtak: 11-13	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Kenan Šljivo, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 57 / I E-mail: kenan.sljivo@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 128	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 9-11 Utorak: 9-11 Petak: 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 1 sat; seminar: 0 sati; vježbe: 1 sat				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Sadržaj predmeta se izlaže u šest sklopova. Kroz sklop I: (Interdisciplinarni karakter kognitivne znanosti), daje se početna karakterizacija područja i metoda koje spadaju u kognitivnu znanost (Konzorcij znanosti. Konzorcij metoda. Konzorcij teorija. Konzorcij hipoteza.). Pokazuje se da filozofija uma i kognitivna psihologija daju osnovnu teorijsku i programsku osnovu oko koje se okupljaju logika, filozofija jezika, računarska znanost, neurobiologija, lingvistika, psiholingvistika i sociolingvistika, kognitivna estetika, neurofiziologija, neurobiologija, informatika. Kroz sklop II (Kognitivna estetika) daje se analiza audio-vizualnoga signala. Kognitivna psihologija: izvor i porijeklo mentalnih reprezentacij. Logika i logično programiranje. Računarska znanost kao metafora razumijevanja mentalnih procesa. Neuropsihologija i niži kognitivni nivoi. Neurobiološke osnove mentalnih aktivnosti. Neurofilozofija: teorija o jedinstvu mozak-um procesa. Kroz sklop III (Arhitektura i funkcije duha.) izlaže se teorija o arhitekturi i funkcijama uma. Mogućnosti reprezentacije i operiranja sa simboličkim strukturama. Mentalni procesi. Anatomija kognitivnih</p>				

	<p>struktura. Vizualna percepcija. Memorija. Pažnja. Rješavanje problema. Kognitivna psihologija. Kroz sklop IV: (Računarski model uma - mentalni sadržaji i mentalni procesi). Računaraska znanost. Logično programiranje. Semantika i sintaksa kod AI. Chinese Room Argument-Searlova kritika jake AI teorije. Arhitektura (hardware) i funkcije (software) artificijelnih inteligentnih sistema – računara. Računarski model uma. Serijski distribuirani procesi-klasična Neumanova teorija. Konekcionistička teorija –Paralelno distribuirani procesi (PDP). Kroz sklop V: (Neurobiološki model duha) Neuropsihologija. Neurobiološki model duha. Neurotransmiteri i receptori-celularna komunikacija. FMR, CT, PIT metode otkivanja kognitivnih sposobnosti. Kroz sklop VI: (Filozofija duha i filozofija jezika) istražuje se pitanje da li je zaista filozofija uma background filozofije jezika; da li se mentalne reprezentacije mogu preslikavati u jezičke reprezentacije. Psihogenetsko i ontogenetsko porijeklo jezičkih reakcija. Pitanja inteligencije kod životinja.</p>
<p>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</p>	<p>Osnovni cilj predmeta Uvod u kognitivnu znanost jeste upoznati student sa savremenim znanstvenim, filozofskim i psihološkim istraživanjima spoznaje koja se bavi arhitekturom i funkcijama ljudskog uma u kontekstu holizma mentalnog. Studiranjem različitih interdisciplinarnih topika o mentalnom studenti otkrivaju bit mentalnih procesa (mišljenje, vjerovanje, nadanje, željenje, strahovanje, očekivanje, predviđanje, naslućivanje) i intencionalnu strukturu ljudskih djelovanja (primarni razlozi:uvjerenja, želje). Na kolegiju će se pokazati šta znači svjesno djelovanje / činjenje i kako se verbalno interpretiraju svjesne intencije u semantičkom i strukturalnom području jezika. Bit će pokazano kako se odnose mentalne reakcije i mentalne reprezentacije, kao i jezičke reakcije i jezičke reprezentacije prema realnim stanjima i procesima na temelju logičkih i racionalnih struktura inteligencije. Nakon toga će se eksplicirati u širem području istraživanja šta su i kako se odnose inteligentni fizički sistemi koji upotrebljavaju simboličku reprezentaciju i operiraju po određenim algoritmima. Studente je potrebno upoznati s računarskim i neurobiološkim modelom prirodne inteligencije te sa funkcionalističkim interpretacijama komunikacije medju ljudima kao odnosa izmedju intencionalnih sistema</p>
<p>Ishodi učenja</p>	<p>Sklop / Domena I: Interdisciplinarni karakter kognitivne znanosti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poznavanje područja i metoda koje spadaju u kognitivnu znanost (Konzorcij znanosti.Konzorcij metoda.Konzorcij teorija.Konzorcij hipoteza.). 2. Razumijevanje primjene konzorcija metoda i konzorcija hipoteza u znanosti (važnost interdisciplinarnog pristupa) <p>Sklop / Domena II: Kognitivna arhitektura</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Poznavanje teorijskih i eskperimentalnih modela nižih kognitivnih

	<p>procesa</p> <p>4. Poznavanje teorija o arhitekturi i funkcijama uma.</p> <p>Sklop / Domena III: Arhitektura i funkcije duha uma</p> <p>5. Poznavanje modela viših kognitivnih procesa</p> <p>Sklop IV: Računarski model uma - mentalni sadržaji i mentalni procesi</p> <p>6. Poznavanje računarskog modela uma (uloga računarske znanosti i računarske tehnologije u simulaciji kognitivnih procesa)</p> <p>7. Razumijevanje osnova logičkog programiranja i artificijelne inteligencije</p> <p>8. Poznavanje teorija o funkcioniranju mentalnih procesa (serijski distribuirani procesi-klasična Neumanova teorija, konekcionistička teorija –paralelno distribuirani procesi (PDP).</p> <p>Sklop V: Neurobiološki model uma</p> <p>9. Poznavanje neurobiološkog modela uma</p> <p>10. Razumijevanje odnosa mentalnih i jezičkih procesa</p> <p>11. Razumijevanje inteligencije kod životinja.</p>
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Predavanja)
Datum	
1.	Sklop I: Interdisciplinarni karakter kognitivne znanosti
	Tema 1. Šta je kognitivna znanost?
2.	Tema 2. Kognitivna psihologija i inteligencija
3.	Tema 3. Karakterizacija prirodne inteligencije
4.	Tema 4. Klasični kognitivizam
5.	Sklop III: Arhitektura i funkcije duha
	Tema 5. Teorija jedinstva mozga i uma
6.	Tema 6. Naturalistička epistemologija i kognitivna znanost
7.	Sklop IV: Kognitivna neuropsihologija
	Tema 7. Funkcija cerebralnih zona mozga u sistemu kognitivnih funkcija

8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 9. Kognitivna lingvistika
10.	Sklop V: Računarski model uma Tema 10. Artificijelna inteligencija (AI)
11.	Tema 11. Ideja inteligentne mašine: Turingov test
12.	Tema 12. Holistički kognitivizam. Konekcionizam
13.	Tema 13. Neurobiološki model uma. Neuronske mreže. Određenje inteligencije kao sposobnosti zasnovane na znanju
14.	Tema 14. Koncept vještačke neuronske mreže (VNM).
15.	TEST #2
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta

Sedmica	Nastavna jedinica (Vježbe)
Datum	
1.	Tema 1. Kritika biheviorizma. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
2.	Tema 2. Naturalistička osnova istraživanja Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
3.	Tema 3. Identitet uma i mozga. Redukcionističke strategije. Pročitati: Searle: The Rediscovery of the Mind.
4.	Tema 4. Gestalt principi percepcije. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
5.	Tema 5. Jezička reprezentacija. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
6.	Tema 6. Metode i tehnike ispitivanja mozga.

	Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
7.	Tema 7. Funkcionalna neuroanatomija. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Šta je vještačka inteligencija? Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
10.	Tema 9. Ispitivanje inteligencije strojeva. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
11.	Tema 10. Značaj Turingovog testa. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
12.	Tema 11. Vještački modeli uma. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
13.	Tema 12. Šta je holistički kognitivizam? Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
14.	Tema 13. Vrste vještačkih neuronskih mreža. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
15.	Tema 14. Razumijevanje koncepta obučavanja i treniranja mreže. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanja po tematskim sklopovima • Pitanja i odgovori (A&Q) između sklopova • Vježbe (analiza izabranih topika, konstrukcija primjera upotrebe logičkih struktura u diskursu, heuristički modeli) 								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisutnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisutnost	10	10%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)						
1.	Prisutnost	10	10%						

bodovanje)	2.	Aktivnost	10	10%
	3.	Test 1	15	15%
	4.	Test 2	15	15%
	5.	Pismeni ispit	50	50%
	Ukupno: 100 bodova			100%
<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnim prisustvom nastavi i vježbama • Interaktivnim sudjelovanjem u kontakt satima • Pokazanim znanjem na testu 1 • Pokazanim znanjem na testu 2 • Pokazanim znanjem na ispitu <p>Napomena:</p> <p>Studentima koji pokažu nadprosječne rezultate (prosjek ocjena 9 do 10) i interes za dodatnim radom i učenjem bit će omogućeno da sudjeluju u radu Znanstveno-istraživačkog inkubatora (ZINK) na Odsjeku za filozofiju i da objavljuju svoje radove u indeksiranom časopisu SOPHOS – časopis za mlade istraživače.</p>				
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>			
Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Šoljan, Nikola i Kovačević, Melita (ed.) (1991): Kognitivna znanost: novi razvoji u psihologiji i edukaciji. Zagreb: Školske novine. 2. Ibrulj, Nijaz: Kognitivni aspekti obrazovanja u humanističkim znanostima. U: N.Ibrulj (2005): Stoljeće rearanžiranja. Filozofsko društvo Theoria. Sarajevo. 3. Ibrulj, Nijaz (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za student postdiplomskog studija. 			
	<p><i>Dodatna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anderson, John R. (1995): Cognitive Psychology and its Implications. Fourth Edition. New York: W.H.Freeman and Company. 2. Churchland, Patricia Smith (1998): Neurophilosophy. Toward a Unified Science of Mind-Brain. MIT Press 3. Cytowic, Richard E. (1996): The Neurological Side of Neuropsychology. 			

	<p>Cambridge, Massachusetts, London, England: MIT Press.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Churchland, Paul M. (1995): The Engine of Reason, the Seat of the Soul. Cambridge, Massachusetts, London, England: MIT Press. 5. Pylyshyn, W. Zenon (1989): Computation and Cognition. Cambridge, Massachusetts, London, England: MIT Press. 6. Searle, John R. (2001): Rationality in Action. Cambridge, Massachusetts, London, England: MIT Press. 7. Searle, John R. (1992): The Rediscovery of the Mind. Cambridge, Massachusetts, London, England: MIT Press. 8. 8. Fodor, Jerry A. (1994): A Theory of Content and Other Essays. Cambridge, Massachusetts, London, England: MIT Press <p>Napomena: sva predviđena literatura može se dobiti u elektronskom obliku (pdf format) sa stranice ACADEMIA ANALITICA (e-library). https://academiaanalitica.wordpress.com/library/</p> <p>ili sa stranice BISER (Bibliotečki Sarajevski Elektronički Repozitorij). http://biser.ff.unsa.ba/course/index.php?categoryid=7</p>
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Logika sa metodologijom socioloških istraživanja – I [UVOD U LOGIKU]				
Šifra/kod	FIL FIS 103	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Prvi	Ak. godina	2018/19
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Status studenta na jednopredmetnom ili dvopredmetnom studiju filozofije				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Nijaz Ibrulj, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 66 / I E-mail: nijaz.ibrulj@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 126	Termin konsultacija	Utorak: 11-13 Srijeda: 11-13 Četvrtak: 11-13	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Kenan Šljivo, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 57 / I E-mail: kenan.sljivo@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 128	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 9-11 Utorak: 9-11 Petak: 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 3 sata; seminar: 0 sati; vježbe: 3 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>U prvom dijelu kolegija sadržaj se izlaže u dva sklopa. Kroz sklop I : Logika pojmova, studenti se uvode u centralne logičke topike na području ontološke logike. Izlažu se principi Platonove dijalektike (dihairesis, tehne dialektike), Aristotelove analitike (syllogistike), elementarne logike (pojam, sud, zaključak, definicija, dokaz). Ovaj se dijalektički i silogistički koncept logike izlaže u interaktivnom odnosu tri teorijske osnove: (1) Teorija ontološkog postava / uvjerenja (1.da jest nešto, 2.da jest nešto slučajno, 3.da jest nešto nužno / po sebi, 4.da jest nešto zato što je prihvaćeno / dokazano da jest nešto drugo, 5.da jest nešto moguće), (2) Teorija definicije (Šta jest nešto?): kako nastaje, od čega se sastoji, čemu služi, koje uvjete mora zadovoljiti definicija. (3) Teorija dokaza (Zašto jest nešto takvo-ili takvo?): slabi (dijakritički, dijalektički, Platonov) dokaz i jaki (sillogistički, apodiktički, Aristotelov) dokaz. Kroz Sklop II: Logika termina, pokazuje se srednjevjekovna matrica koju formira logika u relaciji s onto-teološkim pitanjima egzistencije i atributa. Uloga termina prema njihovoj funkciji u hipostatički orjentiranim kontekstima: daje se kroz karakteristične</p>				

	<p>teorije (1) teoriju o univerzalijama, i (2) teoriju o svostvima termina-proprietates terminorum (supositio, apelatio, significatio).U drugom dijelu kolegija sadržaj kolegija se izlaže u tri dodatna sklopa: Kroz sklop III: Osnovi logike iskaza, studenti se upoznaju s novom logikom koja se zasniva na simboličkom izražavanju multiplicirane logičke općenitosti (varijable), sa simboličkom reprezentacijom iskaza prirodnog jezika, sa mogućnostima računanja iskazima i iskaznim funkcijama. Kroz Sklop IV: Osnovi logike predikata, studenti se upoznaju s funkcijom predikativnog dijela iskaza, s predikatskim shematima, s računanjem predikatima i njihovim ulogama na različitim mjestima relacije (jednomjesni, dvomjesni, tromjesni predikati). Kroz Sklop V: Metodologija i društvena ontologija studentima se izlaže primjena logičkih metoda na području društvene ontologije. Studenti se informiraju o temeljnim principima i pojmovima metodologije društvenih istraživanja. Razlikuju se koncepti metodologije, metoda i epistemologije, vrste naučnog posmatranje, interaktivne metode razgovora, ankete, intervju, metode mjerenja i klasifikacije te metoda eksperimenta u istraživanjima društvenih fenomena, stanja stvari i procesa.</p>
<p>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</p>	<p>Osnovni cilj kolegija Logika sa metodologijom socioloških istraživanja -I [Uvod u logiku] jeste da studente upozna s fundamentalnim logičkim konceptima i s njihovom aplikacijom u različitim kontekstima modeliranim u prirodnim / životnim i artificijelnim / znanstvenim jezicima. U kontekstu djelovanja kognitivnih, društvenih, psiholoških i lingvističkih varijabli koje uvjetuju mišljenje, logika se granulira u logičke zakone i logička pravila formiranja i transformiranja logički korektnih iskaza / shemata zbog čega se oni karakteriziraju kao istiniti (u suprotnom, kao lažni), a teorije ili dokazi od njih napravljeni kao konzistentni, koherentni ili korespondentni. Studentima se pomaže da analiziraju i ekspliciraju mnogostruke relacije koje postoje između uvjerenja, misli, iskaza, tvrdnji, djelovanja, rješavanja problema, donošenja odluka koji se zasnivaju na kvantitativno i kvalitativno različitim premisama koje se odnose na činjenice, stanja stvari, procese stvarne ili zamišljenje, relane ili moguće. Istovremeno kroz kolegij Logika sa metodologijom socioloških istraživanja – I, [Uvod u logiku] studentima se izlaže primjena logičkih metoda na području društvene ontologije. Studenti se informiraju o temeljnim principima i pojmovima metodologije društvenih istraživanja.</p>
<p>Ishodi učenja</p>	<p>Uvod u kolegij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Student razumije mjesto i ulogu logike u sistemu znanosti 2. Student razlikuje humanističke, društvene i prirodne znanosti prema metodi, predmetu, području <p>Prvi dio kolegija: Sklop / Domena I: Logika pojmova</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Razumijevanje glavnih karakteristika dijalektičke logike ili logike slabog dokaza (uloga Platona) i metode dia-legein (diairesis) razdjelbe pojmova kroz primjere

	<p>4. Poznavanje glavnih topika formalne (aristotelijanske) logike, odnosno formalne metode syllogistike (uloga Aristotela i Porfirija)</p> <p>5. Razumijevanje konstrukcije i upotrebe osnovnih logičkih formi: pojam, sud, zaključak, definicija, dokaz (kroz primjere)</p> <p>6. Razumijevanje i upotreba pojma definicije, njene strukture i njene primjene u znanstvenom dokazu</p> <p>7. Razumijevanje svrhe konstrukcije definicije i dokaza u argumentaciji</p> <p>8. Primjena logičkih operacija sa sudovima</p> <p>9. Znanje o vrstama silogističkog zaključivanja (uloga i konstrukcija premisa i konkluzija u deduktivnom postupku mišljenja)</p> <p>Prvi dio kolegija: Sklop / Domena II: Logika Termina</p> <p>10. Poznavanje srednjevjekovne doktrine mišljenja, upotrebe logike i jezika (Proprietates Terminorum)</p> <p>11. Razumijevanje forme <i>suppositio</i></p> <p>12. Razumijevanje forme <i>appelatio</i></p> <p>13. Razumijevanje forme <i>significatio</i></p> <p>Drugi dio kolegija: Sklop / Domena III: Logika iskaza</p> <p>14. Razumijevanje i upotreba logike kao calculusa iskaza (primjeri: logički račun, matrice istinosnih vrijednosti)</p> <p>Drugi dio kolegija: Sklop / Domena IV: Logika predikat</p> <p>15. Razumijevanje i primjena logike kao calculusa predikata (primjeri: logički račun)</p> <p>Drugi dio kolegija: Sklop / Domena V: Metodologija</p> <p>16. Poznavanje primjene logike na području znanstvenog istraživanja i posebno na području socioloških istraživanja</p> <p>17. Razumijevanje razlike između metodologije i metoda</p> <p>18. Usvajanje osnovnih principa metodologije znanstvenog istraživanja</p> <p>19. Razumijevanje osnovnih metoda socioloških istraživanja</p>
--	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Predavanja)
Datum	
1.	Sklop I: Logika pojmova.
	Tema 1. Prolegomena. Logika u sistemu prirodnih i društvenih znanosti
2.	
	Tema 2. Temeljne logičke forme i kompleksne logičke strukture
3.	
	Tema 3. Osnovi silogistike: definicija i dokaz

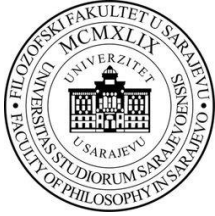
4.	Tema 4. Teorija kategoričkog silogizma
5.	Tema 5. Teorija definicije. Tipovi logičkog koncepta identiteta u iskazu
6.	Tema 6. Terija primjene tipova predikacije (sinonimna, homonimna, paronimna)
7.	Sklop II: Logika termina Tema 7. Srednjevjekovna granulacija silogističkih figura
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Mentalni jezik i svojstva termina. Proprietates Terminorum
10.	Sklop III: Osnovi logike iskaza (Calculus iskaza) Tema 9. Ideja logike kao jezika znanosti (pojmovno pismo)
11.	Sklop IV: Osnovi logike predikata (Calculus predikata) Tema 10. Račun predikata i predikatskih shemata
12.	Sklop V: Metodologija deduktivnih znanosti. Tema 11. Model i interpretacija deduktivne teorije
13.	Tema 12. Metoda naučnog posmatranja
14.	Tema 13. Naučno mjerenje i mjerila
15.	TEST #2
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Vježbe)
Datum	
1.	Tema 1. Dijalektičke metode zaključivanja Pročitati: Platon: <i>Parmenid ili o idejama</i> .
2.	Tema 2. Ontološke pretpostavke silogistike Pročitati: Aristotel: <i>Kategorije</i> . U: Organon
3.	Tema 3. Logička struktura silogizma.

	Pročitati: Aristotel: <i>Prva analitika</i> . U: Organon
4.	Tema 4. Vrste silogizma. Pročitati: Aristotel: <i>Prva analitika</i> . U: Organon
5.	Tema 5. Kvantifikacija i vrste predikacije Pročitati: Aristotel: <i>Druga analitika</i> U: Organon
6.	Tema 6. Gramatička, logička i retorička svojstva silogizma Pročitati: Aristotel: <i>Topika</i> . U: Organon
7.	Tema 7. Srednjovjekovna logika.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Supozicija. Apelacija. Signifikacija.
10.	Tema 9. Logika iskaza Pročitati: Tarski, Alfred. <i>Uvod u matematičku logiku</i> .
11.	Tema 10. Logika predikata Pročitati: Tarski, Alfred. <i>Uvod u matematičku logiku</i> .
12.	Tema 11. Analiza osnovnih pojmova matematske logike Pročitati: Tarski, Alfred. <i>Uvod u matematičku logiku</i> .
13.	Tema 12. Logika i metodologija. Pročitati: Milić, Vojin. <i>Sociološki metod</i> .
14.	Tema 13. Metodologija i metode znanstvenog istraživanja. Pročitati: Milić, Vojin. <i>Sociološki metod</i> .
15.	Tema 14. Epistemologija. Pročitati: Milić, Vojin. <i>Sociološki metod</i> .
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja po tematskim sklopovima Pitanja i odgovori (A&Q) između sklopova Vježbe (analiza izabranih topika, konstrukcija primjera upotrebe logičkih struktura u diskursu, heuristički modeli)
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="462 378 1437 751"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisutnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Test 1</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Test 2</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Pismeni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnim prisustvom nastavi i vježbama • Interaktivnim sudjelovanjem u kontakt satima • Pokazanim znanjem na testu 1 • Pokazanim znanjem na testu 2 • Pokazanim znanjem na ispitu <p>Napomena:</p> <p>Studentima koji pokažu nadprosječne rezultate (prosjeck ocjena 9 do 10) i interes za dodatnim radom i učenjem bit će omogućeno da sudjeluju u radu Znanstveno-istraživačkog inkubatora (ZINK) na Odsjeku za filozofiju i da objavljuju svoje radove u indeksiranom časopisu SOPHOS – časopis za mlade istraživače.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisutnost	10	10%	2.	Aktivnost	10	10%	3.	Test 1	15	15%	4.	Test 2	15	15%	5.	Pismeni ispit	50	50%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisutnost	10	10%																										
2.	Aktivnost	10	10%																										
3.	Test 1	15	15%																										
4.	Test 2	15	15%																										
5.	Pismeni ispit	50	50%																										
Ukupno: 100 bodova			100%																										
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																												
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Platon. Parmenid. Beograd, Bigz, 1973. 2. Aristotel. Organon. Beograd, Kultura, 1970. 3. Ernst Tugendhat. Uvod u jezičko-analitičku filozofiju. Predavanja 1-7. Sarajevo 4. Nijaz Ibrulj: Filozofija logike. Sarajevo: Sarajevo Publishing, 1999. 																												

	<p>5. Porphyrii Isagoge et in Aristotelis Categoria Commentarium. (prijevod: Nijaz Ibrulj)</p> <p>6. Tarski, Alfred. Uvod u matematičku logiku. Beograd, 1973.</p> <p>7. Milić, Vojin. Sociološki metod. Beograd, Nolit, 1978.</p> <p><i>Dodatna:</i></p> <p>1. Nijaz Ibrulj. Tipovi karakterizacije logičkog. Dijalog. Sarajevo.1997.</p> <p>2. Nijaz Ibrulj. Racionalna konstrukcija svijeta iz ontologije znaka. Sarajevo. Dijalog.</p> <p>3. William and Marta Kneale. Development of Logic. London, 1962.</p> <p>4. Bochenski, J. M. Formale Logik. K. Alber, Freiburg, Munchen, 1978.</p> <p>5. Quine, Willard Van Orman. Methods of Logic. Routledge, London, 1962</p> <p>Napomena: sva predviđena literatura može se dobiti u elektronskom obliku (pdf format) sa stranice ACADEMIA ANALITICA (e-library). https://academiaanalitica.wordpress.com/library/</p> <p>ili sa stranice BISER (Bibliotečki Sarajevski Elektronički Repozitorij). http://biser.ff.unsa.ba/course/index.php?categoryid=7</p>
Napomene	Prednost kod dobijanja mentorstva za dodiplomski rad imaju studenti koji tokom studija pokažu značajan interes za logiku i analitičko mišljenje

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Teorija spoznaje [KLASIČNE TEORIJE SPOZNAJE]				
Šifra/kod	FIL FIL 303	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	Prvi (I)	Semestar	Peti (V)	Ak. godina	2018/19
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Status studenta na jednopredmetnom ili dvopredmetnom studiju filozofije				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Kenan Šljivo, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 57 / I E-mail: kenan.sljivo@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 128	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 9-11 Utorak: 9-11 Petak: 11-12	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	-	Termin konsultacija	-	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 3 sata; seminar: 0 sati; vježbe: 3 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>U prvoj polovini kolegija studenti se kroz sklop 1 (Fenomen i problem spoznaje) uvode u fenomen spoznajnog odnosa kroz razjašnjavanje subjekt-objekt odnosa koji se uzima u tradicionalnoj spoznajnoj teoriji kao odnos predmeta i mišljenja. Pri tome se ulazi u probleme mogućnosti ograničenja i proširenja spoznaje, odnosno u pitanje realnih i transcendentnih granica spoznaje. Kroz sklop 2 (Teorija spoznaje kao filozofska disciplina) studenti se upoznaju sa statusom teorije spoznaje kao filozofske discipline i onim pitanjima koja iz same filozofije dolaze u spoznajnoteorijsko razmatranje. Pri tome je relacija teorije spoznaje i logike od najveće važnosti za ekspliciranje i analizu spoznajnoteorijskih kapaciteta čovjeka i drugih fizičkih sistema koji upotrebljavaju simboličku reprezentaciju u kognitivnom procesu. Kroz sklop 3 (Osnovni problemi teorije spoznaje) razmatra se odnos mišljenja i iskustva unutar temeljnih filozofskih / spoznajnoteorijskih dihotomija apriornog i aposteriornog, imanentnog i transcendentnog u porijeklu sadržaja i kategorijalnoj izvornosti spoznajnog aparata. Na osnovu ovih razmatranja studenti se uvode u različite koncepte ili teorije istine (korespondencijsku, koherencijsku, konzistencijsku). U drugoj polovini kolegija studentima se izlažu tri sklopa povezanih topika suvremene teorije spoznaje. Kroz sklop 4 (Pregled glavnih orijentacija u teoriji spoznaje)</p>				

	<p>student se upoznaju sa značajnim brojem relevantnih spoznajnoteorijskih pozicija: naivni realizam, naučni realizam, naturalizam, senzualizam, skepticizam, solipsizam, klasični i moderni racionalizam, transcendentalizam, liberarni empirizam, konstruktivizam, fizikalizam, fenomenalizam, pragmatizam, marksizam. Kroz sklop 5 (Savremena teorija naučnog spoznaje) pažnja se usmjerava na epistemologiju ili teoriju naučne spoznaje, na pitanja povezana sa strukturom naučne spoznaje te problem empirijskih osnova naučne spoznaje. Kroz sklop 6 (Teorijski i metodološki pluralizam) epistemološki fundacionalizam se kontrastira epistemološkim pluralizmom, stavovima filozofije holizma i pragmatizma. Time se otvaraju nove topike koncepta mogućeg iskustva za nova spoznajnoteorijska istraživanja.</p>
<p>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</p>	<p>Osnovni cilj ovog kolegija jeste da studentima pruži uvid u bit spoznajnog odnosa koji nastaje u triangulaciji između čovjeka, svijeta i jezika, uvid u funkcioniranje spoznajnih sposobnosti ljudskog bića u nižim kognitivnim aktivnostima (percepcija, memorija, pažnja) i višim kognitivnim aktivnostima (logičkoj i lingvističkoj), uvid u semantičku i strukturalnu dimenziju znanstvenog formuliranja spoznajnih uvida o sebi, o drugom i o svijetu. Stoga se teorija spoznaje istražuje kao najšira i najobuhvatnija osnova ljudskog znanju uopšte unutar koje se reflektiraju i fundiraju partikularne teorije i metode različitih područja spoznavanja. Studenti se upoznaju s ulogom različitih filozofskih i znanstvenih disciplina sa stanovišta sadržaja spoznaje, procesa spoznavanja, intencionalnosti, rekonstrukcije spoznajnog sadržaja u teoriji i praktičkom djelovanju .U realciju se dovode i proučavaju različite, katkada i potpuno suprotstavljene, koncepcije ontoloških i epistemoloških pretpostavki spoznajnog procesa kojem se u teoriji spoznaje pristupa sa stanovišta problematiziranja izvora i primjene spoznatog. Sadržaj predmeta izlaže se u 6 glavnih sklopova. Studentima koji studiraju kombinovani studij (filozofija i druga studijska grupa, filozofija i sociologija) nastava će biti realizovana sa manjim brojem sati (u skladu sa opterećenjem nastavnog plana), a ispiti će biti prilagođeni nastavnim planom i programom.</p>
<p>Ishodi učenja</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razumijevanje osnovnih principa antičkog i srednjevjekovnog pristupa problemu znanja 2. Razumijevanje pojma znanja i distinkcija spram drugih oblika racionalnosti 3. Razumijevanje relacije subjekt-objekt u spoznajnom procesu 4. Razumijevanje glavnih karakteristika novovjekovne teorije spoznaje 5. Razumijevanje odnosa racionalizma i empirizma kao temeljnih spoznajnih pravaca 6. Razumijevanje transcendentalne spoznajnoteorijske pozicije 7. Razumijevanje Kantovog pristupa prirodi i granicama znanja

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Predavanja)
Datum	
1.	Fenomen i problem spoznaje. Širi i uži smisao problema spoznaje.
2.	Subjekt-objekt odnos kao temelj spoznajnog odnosa.
3.	Spoznajna relacija kao relacija transcendencije.
4.	Porijeklo spoznaje. Problem granica spoznaje.
5.	Teorija spoznaje kao filozofska disciplina. Saznanje kao predmet teorije spoznaje.
6.	Psihološko u spoznajnom problem.
7.	Logičko u spoznajnom problem.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Ontološko u spoznajnom problem.
10.	Teorija spoznaje i kognitivna znanost.
11.	Osnovni problemi teorije spoznaje.
12.	Odnos mišljenja i iskustva.
13.	Percepcija i memorija.
14.	Istina i vjerovatnost.
15.	Odnos između uvjerenja, opravdanja i objašnjenja.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Vježbe)
Datum	
1.	Tema 1. Metodska sumnja i spoznaja Pročitati: Dekart, <i>Rasprava o metodi</i>
2.	Tema 2. Porijeklo i granice spoznaje Pročitati: Lok, <i>Ogled o ljudskom razumu</i>
3.	Tema 3. Kritika urođenih ideja Pročitati: Lok, <i>Ogled o ljudskom razumu</i>
4.	Tema 4. Ontologija perceptivnog kognitivizma Pročitati: Berkli, <i>Rasprava o principima ljudskog saznanja</i>
5.	Tema 5. Novi pristup porijeklu ideja Pročitati: Lajbnic, <i>Novi ogledi o ljudskom razumu</i>
6.	Tema 6. Odnos između iskustva i spoznaje Pročitati: Hjum, <i>Istraživanja o ljudskom razumu</i>
7.	Tema 7. Racionalnost i kauzalitet Pročitati: Hjum, <i>Istraživanja o ljudskom razumu</i>
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Odnos racionalizam-empirizam
10.	Tema 9. Zasnivanje transcendentalne epistemologije uma Pročitati: Kant, <i>Kritika čistog uma</i>
11.	Tema 10. Metafizika u granicama iskustva Pročitati: Kant, <i>Kritika čistog uma</i>
12.	Tema 11. Funkcije razuma i kategorije stvarnosti Pročitati: Kant, <i>Kritika čistog uma</i>
13.	Tema 12. Fenomenološki koncept saznanja Pročitati: Husserl, <i>Logička istraživanja</i>
14.	Tema 13. Jezičkoanalitički okret i njegovo značenje za razumijevanje spoznaje Pročitati: Vitgenštajn, <i>Filozofska istraživanja</i>
15.	Tema 14. Jezik kao prostorno-vremenski fenomen spoznaje Pročitati: Vitgenštajn, <i>Filozofska istraživanja</i>
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<p>Predavanja po tematskim sklopovima Pitanja i odgovori (A&Q) između sklopova Vježbe (analiza izabranih topika)</p>																												
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 667 1435 1035"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisutnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Test 1</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Test 2</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Pismeni ispit</td> <td>30</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnim prisustvom nastavi i vježbama • Interaktivnim sudjelovanjem u kontakt satima • Pokazanim znanjem na testu 1 • Pokazanim znanjem na testu 2 • Pokazanim znanjem na ispitu <p>Napomena:</p> <p>Studentima koji pokažu nadprosječne rezultate (prosječna ocjena 9 do 10) i interes za dodatnim radom i učenjem bit će omogućeno da sudjeluju u radu Znanstveno-istraživačkog inkubatora (ZINK) na Odsjeku za filozofiju i da objavljuju svoje radove u indeksiranom časopisu SOPHOS – časopis za mlade istraživače.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisutnost	10	10%	2.	Aktivnost	10	10%	3.	Test 1	15	15%	4.	Test 2	15	15%	5.	Pismeni ispit	30	50%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisutnost	10	10%																										
2.	Aktivnost	10	10%																										
3.	Test 1	15	15%																										
4.	Test 2	15	15%																										
5.	Pismeni ispit	30	50%																										
Ukupno: 100 bodova			100%																										
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																												

Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jelena Berberović. Racionalnost i jezik. Sarajevo, 2004. 2. Nijaz Ibrulj. Stoljeće Rearanžiranja. Eseji o identitetu, znanju i društvu. Theoria, Sarajevo, 2005. 3. R. Dekart: Rasprava o metodi, Matica Hrvatska, Zagreb, 1951. 4. Dž. Lok: Ogljed o ljudskom razumu, Naklada Breza, Zagreb, 2007. 5. Dž. Berkli: Rasprava o principima ljudskog saznanja, Beograd, BIGZ, 1977. 6. D. Hjum: Istraživanja o ljudskom razumu, Kultura, Zagreb 1956. 7. G. Lajbnic: Novi ogledi o ljudskom razumu, Veselin Masleša, Sarajevo 1986. 8. I. Kant: Kritika čistog uma, nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1984. 9. E. Husserl: Logička istraživanja, Naklada Breza, Zagreb, 2005. 10. B. Rasel: Ljudsko znanje, Nolit, Beograd, 1961. 11. L. Vitgenštajn: Filozofska istraživanja, Nolit, beograd, 1960. 12. Ejer: Problem saznanja, Nolit, beograd, 1963 <p><i>Dodatna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adam Morton. A guide through the theory of knowledge . Malden, MA : Blackwell Pub., 2003. 2. Nicholas Rescher. Epistemology : an introduction to the theory of knowledge. Albany : State University of New York Press, 2003. 3. Robert Audi. Epistemology : a contemporary introduction to the theory of knowledge . New York : Routledge, 2003. 4. Charlotte Hess and Elinor Ostrom (ed.). Understanding knowledge as a commons : from theory to practice. Cambridge, Mass. : MIT Press, 2007. 5. Barbara Herrnstein Smith. Scandalous knowledge : science, truth and the human. Durham, N.C. : Duke University Press, 2006. 6. Robert Hanna. Kant and the Foundation of Analytic Philosophy. Oxford, Clarendon Press, 2001. 7. P.F. Strawson. The Boundaries of Senses. Oxford University Press, 1972
Napomene	<p>Prednost kod dobijanja mentorstva za dodiplomski rad imaju studenti koji tokom studija pokažu značajan interes za spoznajnoteorijska pitanja i probleme</p>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA FILOZOFIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	ONTOLOGIJA II/1				
Šifra/kod	FIL FIL 302	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	9ECTS (studijska grupa: Filozofija) 6ECTS (studijska grupa: Filozofija i sociologija) 4ECTS (studijska grupa: Filozofija i Druga studijska grupa)
Ciklus studija	I. ciklus	Semestar	V	Ak. godina	2018/2019
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	PROF. DR. SAMIR ARNAUTOVIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet: 68/I E-mail: samir.arnautovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 118	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 11-14 Utorak: 12-14	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Studijska grupa: Filozofija: predavanja 4 ; vježbe 2 Studijska grupa: Filozofija i sociologija: predavanja 3; vježbe 3 Studijska grupa: Filozofija i Druga studijska grupa: predavanja 2; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Elaboracija temeljnih ontoloških problema i njihova artikulacija u filozofijskoj misli. Situiranje ontoloških problema u filozofijskoj tradiciji i suvremenom razumijevanju svijeta.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Na temelju povijesti ontologijskog pitanja istražiti povijesne modalitete tog pitanja koje je generiralo povijest metafizike subjektivnosti. U drugom koraku kolegij se bavi pitanjem kraja metafizike subjektivnosti, odnosno kritikom metafizike subjektivnosti i perenijalnih ontologija te alternativnim putovima filozofije. Studentima koji studiraju kombinovani studij (filozofija i druga studijska grupa, filozofija i sociologija) nastava će biti realizovana sa manjim brojem sati (u skladu sa opterećenjem nastavnog plana), a ispiti će biti prilagođeni nastavnim planom i programom.				
Ishodi učenja	<ul style="list-style-type: none">➤ Sticanje kompetencija za razumijevanje kompleksnosti filozofijskog mišljenja➤ Sposobnost razumijevanja ontoloških problema u filozofijskoj tradiciji i suvremenog filozofijskog mišljenja				

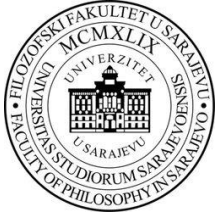
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvod: smisao i aspekti ontologijskog pitanja. (Temeljne crte grčke metafizike. Duh i topologija srednjovjekovnog svijeta. Ontologijsko pitanje u novovjekovnom mišljenju). Platon/Aristotel/Duns Škot.
2.	Problem istine kao ontologijski problem.
3.	Metafizički temelji novovjekovne znanosti.
4.	Ontologija i spekulativna dijalektika. (Filozofija kao apsolutna znanost. Subjekt kao supstancija). G.W.F. Hegel.
5.	Filozofija povijesti (povijest, vrijeme, duh). G.W.F. Hegel
6.	Kritika metafizike subjektivnosti i transformacija ontologijskog pitanja (historizam, filozofija života, filozofija egzistencije) Dilthey, Ranke, Droysen, Simmel, Bergson, Kierkegaard
7.	Konstitucija historijskog svijeta i duhovne znanosti (Wilhelm Dilthey).
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Nihilizam i destrukcija tradicionalne filozofije i kulture (F. Nietzsche).
10.	Ontologijsko pitanje u dvadesetom stoljeću: fenomenološki projekt (od zasnivanja transcendentalne fenomenologije do transcendentalne analize životnog svijeta) Edmund Husserl.
11.	Fenomenologija kao ontologija.
12.	Fundamentalna ontologija kao analitika egzistencije tu-bitka (Martin Heidegger).
13.	Mišljenje, pjesništvo, jezik (Martin Heidegger).
14.	Metafizika, znanost i tehnika (Martin Heidegger).
15.	Ideja kraja filozofije i zadaća mišljenja (Martin Heidegger).
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<p>Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnih predavanja i vježbi. Oblici: predavanja, vježbe, seminari, samostalni zadaci, istraživanje.</p>																																				
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 684 1435 1058"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Testovi i permanentno praćenje</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Dolasci na nastavu i aktivno učešće</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: __100__ bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Testovi i permanentno praćenje: pismena i usmena provjera znanja • Seminarski rad: student je dužan u toku semestra uraditi kraći pismeni rad (10-15 stranica), usmena provjera znanja (obavezna, dodatna i preporučena literatura) • Dolasci na nastavu i aktivno učešće: postavljanje pitanja, diskusije i kritički osvrti na predavanja i vježbe, te korištenje pripremljene literature • Završni ispit: pismena i usmena provjera znanja 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%	2.	Seminarski rad	15	15%	3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%	4.	Završni ispit	50	50%	5.												Ukupno: __100__ bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%																																		
2.	Seminarski rad	15	15%																																		
3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%																																		
4.	Završni ispit	50	50%																																		
5.																																					
Ukupno: __100__ bodova			100%																																		

	<p>Napomena:</p> <p>Da bi pristupili završnom ispitu studenti su dužni tokom nastave dostići minimalan broj bodova (55%) za svaki oblik element praćenja.</p>
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. G. W. F Hegel. (1978): <i>Fenomenologija duha</i>, Zagreb: Naprijed. 2. T.W. Adorno. (1990): <i>Tri studije o Hegelu</i>, Sarajevo: Veselin Masleša. 3. T.W. Adorno. (1979): <i>Negativna dijalektika</i>, Beograd: BIGZ. 4. H. Marcuse. (1987): <i>Um i revolucija</i>, Sarajevo: Veselin Masleša. 5. H. Marcuse (1981): <i>Hegelova ontologija i teorija povijesnosti</i>, Sarajevo: Veselin Masleša. 6. A. Kojeve. (1990): <i>Kako čitati Hegela</i>, Sarajevo: Veselin Masleša. 7. F. Nietzsche. (1983): <i>Rođenje tragedije iz dža muzike</i>, Zagreb: Zora. 8. F. Nietzsche. (1990): <i>O koristi i šteti historije za život</i>, Beograd: Grafos. 9. F. Nietzsche. (1975) <i>Tako je govorio Zarathustra</i>, Zagreb: Mladost 10. F. Nietzsche. (1988): <i>Volja za moć</i>, Zagreb: Mladost. 11. S. Kierkegaard. (1970): <i>Pojam strepnje</i>, Beograd: srpska književna zadruga. 12. S. Kierkegaard. (1979): <i>Ili-ili</i>, Sarajevo: Veselin Masleša. 13. Edmund Husserl. (2005): <i>Logička istraživanja</i>, Zagreb: Breza. 14. Edmund Husserl. (1990): <i>Kriza znanosti</i>, Zagreb: Globus.

Napomene

- Ukoliko u periodu trajanja zimskog semestra bude organiziran internacionalni filozofski simpozij smatram da bi za studente bilo od velike koristi da prisustvuju i sudjeluju u radu ovog znanstvenog događaja, kao i na drugim javnim manifestacijama koje na stručan način tematiziraju filozofske probleme. Imajući u vidu navedeno bit će potrebno obezbijediti kompenziranje prisustva skupu za nastavne sate, a sve s ciljem da studenti u nastavnom i akademskom smislu dobiju bogatiji sadržaj u akademskoj 2018./2019. godini.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Savremena politička filozofija, etika i feminizam				
Šifra/kod	FIL FIL 501	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	8
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	1918./19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Jasminka Babić-Avdispahić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 64 E-mail: jasminka.babic- avdispahic@ff.unsa.ba Telefon: 033 25 31 24	Termin konsultacija	Utorak 12-14; Četvrtak 12-15	
Saradnik	Ime i prezime	/			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: / Telefon:	Termin konsultacija	/	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Feministička etika postajanja isporučuje novu osnovu za demokratski <i>ethos</i> koji se ne zasnivana naučnom znanju šta je „priroda“ sopstva. Feministički <i>ethos</i> otvara prostor za intervenciju u postojeće relacije moći i artikulira nove osnove za političke borbe koje uključuju zajedničku odgovornost za Drugo/drugu(og). Najprije će se povući razlikovanje između feminističkih i nefeminističkih etika. Potom će se preispitivati ignoriranje roda i feminizma u <i>mainstream</i> bioetici (interdisciplinarnog polja koje se odnosi na zdravlje i moralne izazove nastale razvojem biologije i medicine), naročito s obzirom na feminističku kritiku liberalnog individualizma te pitanje kome bioetika služi. Novum feminističke bioetike posmatrati će se u njenom predmetu istraživanja, epistemologiji i metodi. Primjene nefeminističke i feminističke bioetike će se analizirati od abortusa preko visokih reproduktivnih tehnologija (<i>in vitro</i> fertilizacija i surogat majčinstvo) do genskih terapija i savjetovanja.</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta					

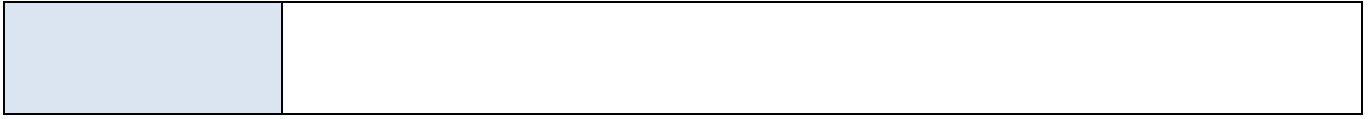
	<p>Cilj nastavnog predmeta je da studenice i studenti ovladaju ključnim pojmovima, idejama i metodama feminističke etike, bioetike i politike, kritički ih upoređuju i međusobno i u odnosu na <i>mainstream</i> etiku i bioetiku, te da vlastita stanovišta argumnetativno utemeljuju.</p>
Ishodi učenja	<p>Analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje feminističkih i nefeminističkih etičkih i bioetičkih teorija.</p> <p>Kreativno korištenje postojećih teorija u rješavanju problema unutar područja bioetike.</p> <p>Primjena složene komunikacije u interakciji sa kolegama i kolegicama unutar vlastitog i drugih odsjeka (Odsjeka za biologiju napr.) u rješavanju bioetičkih problema.</p>

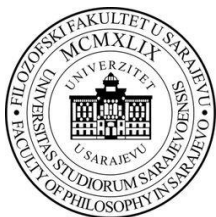
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Vrijednosno-normativna etika i primijenjena etika
2.	Feministički pristupi etici, politici, ontologiji i epistemologiji
3.	Bioetika
4.	Konvencija o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije i medicine
5.	Feministička bioetika
6.	Feministička teorija stajališta i bioetika
7.	Feminizam i zdravlje
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Nefeministički i feministički pristupi kontracepciji i sterilizaciji
10.	Nefeministički i feministički pristupi abortusu
11.	Nefeministički i feministički pristupi vještačkoj oplodnji i <i>in-vitro</i> fertilizaciji

12.	Nefeministički i feministički prisupi surogat majčinstvu
13.	Nefeministički i feministički pristupi genetici
14.	Završna razmatranja
15.	Završna razmatranja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Interaktivna predavanja, izlaganja i diskusija studenata i studentica																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 1226 1435 1602"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Izlaganje na časovima</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Esej</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni usmeni ispit</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izlaganjem na neku od ponuđenih tema • Pisanjem eseja na zadatu temu • Pismenim odgovorom na tri esejska pitanja • Usmenim odgovorom na tri pitanja na osnovu sadržaja ukupnog kursa 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Izlaganje na časovima	20	20	2.	Esej	20	20	3.	Polusemestralna provjera znanja	10	10	4.	Završni usmeni ispit	50	50	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Izlaganje na časovima	20	20																																		
2.	Esej	20	20																																		
3.	Polusemestralna provjera znanja	10	10																																		
4.	Završni usmeni ispit	50	50																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		

	<p>Napomena:</p>
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna</i> R. Tong, <i>Feminist approaches to Bioethics</i>, Oxford 1997. S. Sherwin, <i>No Longer Patient</i>, Philadelphia 1992.</p> <p><i>Dodatna</i> T. Beauchamp, J. Childress, <i>Principles of Biomedical Ethics</i>, New York 2009.</p>
<p>Napomene</p>	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Etika II				
Šifra/kod	FIL FIL 203	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	7 Dp. 3 Fil.soc. 6
Ciklus studija	I	Semestar	treći	Ak. godina	2018/19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Jasminka Babić-Avdispahić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 64 E-mail: jasnika.babic- avdispahic@ff.unsa.ba Telefon: 033 25 31 24	Termin konsultacija	Utorak 12-14 Četvrtak 12-15	
Saradnik	Ime i prezime	/			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: / Telefon:	Termin konsultacija	/	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3; vježbe 3; dp. 3 predavanja				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Univerzalizam u savremenoj etici doživljava kritiku od strane komunitarizma, feminizma i postmodernizma. Polazište će biti Rawlsova teorija pravednosti kao nepristrasnosti, a potom će se izlagati E. Tugendhatova univerzalistička etika koja polazi od Kanta, ali je i radikalno kritikuje i nadopunjava univerzalističkom etikom vrline. Kao radikalni kritičar univerzalističkog prosvjetiteljskog projekta i savremene emotivističke kulture A. MacIntyerova etika oživljava aristotelijansku tradiciju vrline, te predstavlja nezaobilazno mjesto u savremenoj debati univezalizam-partikularizam. Feministička etika će se eksplicirati na primjeru poskonvencionalne ćudorednosti S. Benhabib, koja smatra da projekat moderne treba ipak nastaviti, te I.M. Young koja postmodernizam želi uzeti ozbiljnije. Kao neka vrst „primjene“ debata između univerzalizma i partikularizma će se pratiti unutar multikulturalnih politika jednakosti i različitosti.</p>				
Cilj kolegija/	Cilj je predmeta da studenti i studentice ovladaju nezaobilaznim korpusom				

nastavnog predmeta	znanja o savremenoj etici, razviju etičku senzibilnost i sposobnost kritičkog mišljenja.
Ishodi učenja	<p>Razumijevanje pojmova, ideja i principa važnih za savremenu etiku.</p> <p>Uspoređivanje i pronalaženje sličnosti i razlika među pojmovima, idejama i principima savremenih etičkih pristupa.</p> <p>Argumentativno obrazlaganje valjanosti stanovišta i ideja.</p> <p>Procjenjivanje i odabiranje važnih pojmova i postupaka u rješavanju definiranih zadataka od strane profesorice.</p> <p>Izvršavanje zadataka uz stručno i povremeno vođstvo.</p> <p>Primjena komunikacije u interakciji s kolegama, kolegicama i profesoricom.</p>

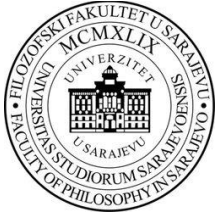
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvodno izlaganje o sporu oko univerzalizma u etici.
2.	J.Rawlsova teorija pravednosti kao nepristrasnosti. Primarnost ispravnog nad dobrim. Izvorna situacija i veo neznanja. Principi pravednosti. Reflektivni ekvilibrij.
3.	E.Tugendhatova univerzalistička etika jednakog poštovanja. Nadostavljanje na Kanta. Kritika dosadašnjih pokušaja utemeljenja i metod plauzibiranja.
4.	E. Tugendhatova nadopuna Kantove etike pravila etikom vrline A. Smitha. E. Frommova etika karaktera i pitanje sreće.
5.	A. MacIntyreova etika vrline. Kritika emotivizma i prosvjetiteljskog projekta opravdavanja moralnosti. Vraćanje Aristotelu.
6.	MacIntyreovo određenje vrline. Praksa, pripovijedni poredak pojedinačnih ljudskog života, moralna tradicija.
7.	Etička teorija S. Benhabib: Postkonvencionalna ćuderednost. Kritička teorija I. M. Young i etika/politika različitosti. Ideal heterogene javne sfere i ideal asimetričnosti.
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata

9.	Uvodno izlaganje o sporu oko univerzalizma u političkoj moralnosti. Debata između liberalizma i komunitarizma. W. Kymlicka, Ch. Taylor.
10.	Izazovi multikulturalizma. Prva faza: pro et contra; druga faza: kontekstualnost i stabilnost
11.	Dvije koncepcije građanstva (Ch. Taylor). Građanstvo i ustavni patriotizam (J. Habermas).
12.	Građanstvo i rod. Spolno diferencirano građanstvo: pro et contra.
13.	Multikulturalni feminizam. Kritika feminizma kao «bijelog» feminizma. Dinamika uključivanja/isključivanja i odnosi moći.
14.	Multikulturalizam i rod. Da li je multikulturalizam štetan za žene? Islamski feminizam
15.	Završna razmatranja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Interaktivna predavanja, pismene zadaće na sedmičnoj bazi, izlaganja i diskusije studenata i studentica.
---	--

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 243 1435 621"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Završni usmeni ispit</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Esej</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Zadaće</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Polusemestralni test</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odgovarajući na tri pitanja sveukupnog gradiva. • Pisanjem eseja na zadatu temu. • Pismeno odgovarajući na zadato pitanje kod kuće na jednoj stranici. • Pismenim odgovorom na tri esejska pitanja. 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Završni usmeni ispit	50	50	2.	Esej	20	20	3.	Zadaće	20	20	4.	Polusemestralni test	10	10	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Završni usmeni ispit	50	50																																		
2.	Esej	20	20																																		
3.	Zadaće	20	20																																		
4.	Polusemestralni test	10	10																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																																				
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna</i></p> <p>J. Rawls, <i>Teorija pravde</i>, Beograd 1998. E. Tugendhat, <i>Predavanja o etici</i>, Zagreb 2003. A. MacIntyre, <i>Za vrlinom</i>, Zagreb 2002. Ch. Taylor, <i>Bolest modernog doba</i>, Beograd 2002. J. Babić-Avdispahić, <i>Etika, demokratija, građanstvo</i>, Sarajevo 2005.</p> <hr/> <p><i>Dodatna</i></p> <p>Z. Bauman, <i>Postmoderna etika</i>, Zagreb 2009. I.M. Young, <i>Pravda i politika različitosti</i>, Zagreb 2003.</p>																																				

Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija filozofije III				
Šifra/kod	FIL FIL 301	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	9
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2018/19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položena <i>Historija filozofije II/1 i II/2</i>				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Samir Arnautović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 68 E-mail: arnautovicunsa@gmail.com Telefon: 253 118	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 11-14 Utorak, 12-14	
Saradnik	Ime i prezime	ass. Džana Rahimić-, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 67 E-mail: dzana.rahimic.buzo@ff.unsa.ba Telefon: 253 127	Termin konsultacija	ponedjeljak, 11-14 utorak, 12-14	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ___4___; seminar_____; vježbe ___4___				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Zadatak realizacije nastave na ovom predmetu je studente upoznati sa temeljnim značenjima filozofije njemačkog idealizma i nekim aspektima recepcije ove filozofije. Ovdje je osnovno težište stavljeno na <i>Kritiku čistog uma</i> i <i>Kritiku moći suđenja</i>, temeljna Kantova djela. Razumijevanje povijesno-filozofskog značaja ovih knjiga, jeste osnovni zadatak koji se stavlja pred studente na početku petog semestra. Nakon razumijevanja osnova metafizike Immanuela Kanta, student se upućuje na razmatranje poslijekantovske filozofije, prije svega Fichteove filozofije, koja se interpretira u ontološko značenju transcendentalne logike ovog filozofa. Schellingova filozofija, kao vrh transcendentalne filozofije, ali i njemačkog idealizma u cjelosti, na jednoj strani se interpretira kao u osnovi eksplikacija Kantove transcendentalne filozofije, a na drugoj kao mjesto iskoračenja iz problema koji se u bitnom određuju Kantovim konceptom mišljenja. U tom smislu Hegelova filozofija se pokazuje kao jedna vrsta kraja</p>				

	njemačkog idealizma, ali kraja koji istovremeno predstavlja raskid sa zahtjevima transcendentalne filozofije
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je pružiti studentima temeljna znanja iz oblasti filozofije njemačkog idealizma i sticanjem potrebnih znanja shvatanje povezanost različitih filozofskih pravaca u filozofijskoj tradiciji. Na taj način studenti bi stekli uvid u glavne tendencije i tokove mišljenja navdenog povijesnog perioda, što bi predstavljalo pretpostavku za razumijevanje suvremene situacije u filozofijskom mišljenju.
Ishodi učenja	Nakon položenog ispita studenti će moći: <ul style="list-style-type: none"> ➤ razumjeti filozofske probleme iz oblasti filozofije njemačkog idealizma ➤ moći će kritički promišljati filozofske postavke i najvažnije odrednice filozofije njemačkog idealizma ➤ razumjeće filozofski utjecaj filozofije njemačkog idealizma na kasniju filozofiju ➤ moći će kritički promišljati vezu iz oblasti filozofije njemačkog idealizma sa današnjom filozofijom

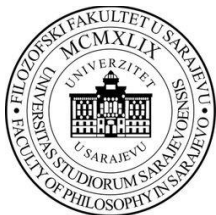
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje sa predmetom i objašnjenje načina rada. Osnovna ideja predmeta i značenje filozofije njemačkog idealizma.
2.	Kantovo zasnivanje kritike čistog uma. Kritika dogmatizma i skepticizma. Odrednice dogmatizma i skepticizma. Polazišta Kantove kritike.
3.	Temeljna pitanja Kantove metafizike. Pojam metafizike kod Kanta. Odnos subjektivnog i objektivnog u Kantovoj filozofiji. Značenje metafizike subjektiviteta. Logičke osnove metafizičke gradnje subjektiviteta. Pojam ukusa. Transcendentalno zasnivanje etike kod Kanta. Kantova filozofija morala kao princip djelovanja
4.	Zadaća metafizike i transcendentalna filozofija kod Kanta. Smisao

	metafizike. Problem uma i samosvijesti. Transcendentalno i realno. Određenja Kantove etike i zasnivanje modernog etičkog mišljenja. Aporije čistog uma. Izlaganje aporija. Spoznajno-teorijski značaj izlaganja aporija kod Kanta. Metafizičke konzekvence Kantovog postavljanja aporija.
5.	Arhitektonika čistog uma. Smisao arhitektonike. Transcendentalna dijalektika. Teleološke konzekvence.
6.	Kantovo zasnivanje filozofije morala i konzekvence njegovog mišljenja u etici.
7.	Fichteova transcendentalna filozofija.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Pojam Ja kod Fichtea. Zasnivanje subjektiviteta. Pojam identiteta kod Fichtea. Spoznaja i djelovanje u Fichteovoj filozofiji. Pojam drugog kod Fichtea. Transcendentalna logika i metafizika. Dijalektika i zbilja u Fichteovoj metafizici. Iskorak u metafizici subjektiviteta.
10.	Fichteova filozofija morala.
11.	Jacobi i kritika Jacobijeve filozofije. Postkantovska filozofija.
12.	Schellingov transcendentalni idealizam. Pojam subjekta kod Schellinga. Subjektivno i objektivno u Schellingovoj filozofiji. Zasnivanje transcendentalnog idealizma.
13.	Schellingov sistem filozofije. Subjektivni i objektivni idealizam. Filozofija prirode kao konačna instanca metafizike. Znanje i mišljenje. Pojam slobode i značaj za sistem filozofije.
14.	Sloboda i duh kod Schellinga. Pojam uma i umstvenosti. Recepcija Kantove filozofije. Transcendentalna filozofija kao povijesno ishodište metafizike.
15.	Rekapitulacija
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<p>Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnih predavanja i vježbi. Oblici: predavanja, vježbe, seminari, samostalni zadaci, istraživanje.</p>																																				
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 611 1435 984"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Testovi i permanentno praćenje</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Dolasci na nastavu i aktivno učešće</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: ____100__ bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Testovi i permanentno praćenje: • Seminarski rad: • Dolasci na nastavu i aktivno učešće: • Završni ispit <p>Napomena:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%	2.	Seminarski rad	15	15%	3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%	4.	Završni ispit	50	50%	5.												Ukupno: ____100__ bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%																																		
2.	Seminarski rad	15	15%																																		
3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%																																		
4.	Završni ispit	50	50%																																		
5.																																					
Ukupno: ____100__ bodova			100%																																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p>																																				

	<p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I. Kant, <i>Kritika čistog uma; Kritika moći suđenja; Kritika praktičnog uma</i> 2. J. G. Fichte, <i>Osnovi cjelokupnog učenja o nauci; Transcendentalna logika</i> 3. F. W. J. Schelling, <i>Forma i princip filozofije; Sistem transcendentalnog idealizma</i> 4. G. W. F. Hegel, <i>Fenomenologija duha; Znanost logike; Enciklopedija filozofijskih znanosti; Osnovne crte filozofije prava</i> 5. Friedrich Nietzsche, <i>Tako je govorio Zarathustra i Radosna znanost</i> 6. Edmund Husserl, <i>Logička istraživanja i Kartezijanske meditacije</i> 7. Arthur Schopenhauer, <i>Svijet kao volja i predstava</i> <p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Martin Heidegger, <i>Kant i problem metafizike</i> 2. Dieter Henrich, <i>Pribježišta</i> 3. G. W. F. Hegel, <i>Historija filozofije</i> 4. Samir Arnautović, <i>Filozofijska ishodišta moderne; Transcendentalna filozofija i odrednice moderne</i>
Napomene	<ul style="list-style-type: none"> • Ukoliko u periodu trajanja zimskog semestra bude organiziran internacionalni filozofski simpozij smatram da bi za studente bilo od velike koristi da prisustvuju i sudjeluju u radu ovog znanstvenog događaja, kao i na drugim javnim manifestacijama koje na stručan način tematiziraju filozofske probleme. Imajući u vidu navedeno bit će

	<p>potrebno obezbijediti kompenziranje prisustva skupu za nastavne sate, a sve s ciljem da studenti u nastavnom i akademskom smislu dobiju bogatiji sadržaj u akademskoj 2018./2019. godini.</p>
--	--

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija filozofije IV				
Šifra/kod	FIL FIL 401	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	8
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2018/19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Samir Arnautović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 68 E-mail: arnautovicunsa@gmail.com Telefon: 253 118	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 11-14 Utorak, 12-14	
Saradnik	Ime i prezime	ass. Džana Rahimić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 67 E-mail: dzana.rahimic.buzo@ff.unsa.ba Telefon: 253 127	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 11-14 Utorak, 12-14	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __3__ ; seminar _____ ; vježbe __3__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U toku nastave bit će, između ostalog, izlagane slijedeće teme: Schopenhauerovo mišljenje svijeta; Kierkegardov pojam egzistencije; Nietzscheova kritika metafizike; Husserlovo zasnivanje transcendentne filozofije; Jaspersova filozofija egzistencije; Heideggerovo mišljenje metafizike i tematiziranje povijesti filozofije; Frankfurtska škola; Gadamerova hermeneutika i razumijevanje modernog svijeta; Habermasova kritika moderne; Pitanje kraja moderne u Vattimovoj filozofiji; Frankovo mišljenje romantizma u diskursu suvremene filozofije; Henrichovo reafirmiranje metafizike i ponovno promišljanje njene tradicije; Fenomenološko mišljenje stranog u Waldenfelsovoj filozofiji.				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj nastavnog predmeta je studentima obazbijediti šire znanje iz filozofije 19. i 20. stoljeća. Realizacija nastave na ovom predmetu ima za cilj studente osposobiti za istraživanje u području suvremene filozofije i pružiti im šire uvide u glavne tendencije i pretpostavke suvremenog filozofijskog mišljenja. U tom smislu filozofija 19. stoljeća se tematizira u povijesnom slijedu razvoja mišljenja u glavnim tendencijama koje će artikulirati filozofijsku misao 20. stoljeća.
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog ispita studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ razumjeti filozofske probleme u području suvremene filozofije ➤ kritički promišljati filozofske postavke filozofije 19. i 20. stoljeća ➤ razumjeti filozofski utjecaj filozofije 19. i 20. stoljeća na kasniju filozofiju ➤ kritički promišljati vezu filozofije 19. i 20. stoljeća sa današnjom filozofijom

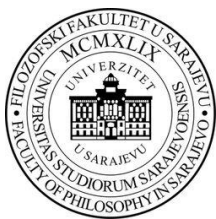
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje sa načinom rada
2.	Kantova kritika metafizike. Pojam metafizike kod Kanta i zadaća kritike čistog uma kao temeljne discipline. Odrednice Kantovog kriticizma. Descartes i transcendentalna filozofija.
3.	Temeljna pitanja Kantove transcendentalne filozofije. Novo započinjanje mišljenja kod Kanta.
4.	Prevladavanje dualizma mišljenja u njemačkom idealizmu. Etika u njemačkom idealizmu.
5.	Pojam Drugog u Fichteovoj transcendentalnoj filozofiji. Značenje Drugog kod Kanta. Fichteovo određenje Drugog. Problem moralnosti i umstvenog djelovanja kod Fichtea. Recepcija Fichteovog mišljenja Drugog.
6.	Fenomenološko značenje Drugog. Hegelovo određenje drugosti. Značenje drugog i tuđeg kod Husserla.

	Levinasov pojam Drugog i drugosti. Pitanje drugosti kod Sartrea i Merleau-Ponty-a. Waldenfelsova eksplikacija stranog. Prevladavanje drugosti i Waldenfelsovo određenje životnog svijeta.
7.	Zasnivanje metafizike subjektiviteta. Kant i problem subjektiviteta. Mišljenje i realitet zbilje. Zbiljnost i subjektivnost. Problem djelovanja i umjetničkog stvaranja. Moralno i racionalno djelovanje.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Kritika metafizike subjektiviteta. Kritika metafizike subjektiviteta u 20. Stoljeću. Nova recepcija i redefiniranje problema subjektiviteta. Značenje subjektiviteta kod Henricha i u filozofiji na koncu 20. Stoljeća.
10.	Sloboda i duh u mišljenju njemačkog idealizma. Sistem filozofskog mišljenja i sistem znanja u metafizici. Polivalentnost značenja metafizike. Pojam duha i značenje mišljenja u njemačkom idealizmu. Sloboda i duh u mišljenju njemačkog idealizma. Pojam spekulativnog idealizma. Povijesnost i subjektivitet. Duh i zbiljnost u relacijama povijesnosti.
11.	Problem identiteta u njemačkom idealizmu. Značenje identiteta kod Kanta. Fichteovo određenje identiteta kroz recepciju Kantove filozofije. Duh i identitet kod Schellinga. Hegelovo određenje identiteta i prevladavanje formalno-logičkog razumijevanja.
12.	Kritika metafizike identiteta u filozofiji 20. Stoljeća. Nietzscheova kritika identiteta i postmoderna kritika. Nedostatanost postmoderne kritike. Heideggerova kritika određenja identiteta u njemačkom idealizmu. Fenomenološka kritika metafizike identiteta. Henrichovo redefiniranje određenja metafizike identiteta. Realna značenja i odnosi identiteta koncem 20. stoljeća.
13.	Kantova filozofija i početak modernog mišljenja.
14.	Pregled glavnih pitanja filozofije njemačkog idealizma i problematiziranje pitanja subjektiviteta i identiteta.
15.	Rekapitulacija nastavnih jedinica
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<p>Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnih predavanja i vježbi. Oblici: predavanja, vježbe, seminari, samostalni zadaci, istraživanje.</p>																																				
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 541 1437 915"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Testovi i permanentno praćenje</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Dolasci na nastavu i aktivno učešće</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: __100__ bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Testovi i permanentno praćenje: pismena i usmena provjera znanja • Seminarski rad: student je dužan u toku semestra uraditi kraći pismeni rad (10-15 stranica), usmena provjera znanja (obavezna, dodatna i preporučena literatura) • Dolasci na nastavu i aktivno učešće: postavljanje pitanja, diskusije i kritički osvrti na predavanja i vježbe, te korištenje pripremljene literature • Završni ispit: pismena i usmena provjera znanja <p>Napomena:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%	2.	Seminarski rad	15	15%	3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%	4.	Završni ispit	50	50%	5.												Ukupno: __100__ bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%																																		
2.	Seminarski rad	15	15%																																		
3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%																																		
4.	Završni ispit	50	50%																																		
5.																																					
Ukupno: __100__ bodova			100%																																		

Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I. Kant, <i>Kritika čistog uma i Kritika moći suđenja</i> 2. F. W. J. Schelling, <i>Forma i princip filozofije i Sistem transcendentalnog idealizma</i> 3. J. G. Fichte, <i>Osnovi cjelokupnog učenja o nauci i Transcendentalna logika</i> 4. G. W. F. Hegel, <i>Fenomenologija duha; Osnovne crte filozofije prava; Filozofija povijesti; Znanost logike</i> 5. S. Kierkegard, <i>Ili Ili i Bolest na smrt</i> 6. K. Marx, <i>Rani spisi i Kapital</i> 7. F. Nietzsche, <i>Rođenje tragedije; O koristi i šteti historije za život; Radosna znanost; Tako je govorio Zarathustra</i> 8. E. Husserl, <i>Logička istraživanja i Ideja fenomenologije</i> 9. M. Heidegger, <i>Bitak i vrijeme; Šumski putevi; Kant i problem metafizike</i> 10. H. Blumenberg, <i>Geneza kopernikanskog svijeta</i> 11. M. Frank, <i>Kazivo i nekazivo i Conditio moderna</i> 12. H. G. Gadamer, <i>Istina i metoda</i> 13. B. Waldenfels, <i>U mrežama životnog svijeta</i> 14. T. Adorno, <i>Minima moralia</i> 15. M. Horkheimer i T. Adorno <i>Dijalektika prosvjetiteljstva</i> 16. K. Jaspers, <i>Filozofija</i> 17. W. Dilthey, <i>Izgradnja historijskog svijeta u duhovnim znanostima</i>
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I. Kant, <i>Antropologija u pragmatičnom pogledu</i> 2. S. Arnautović, <i>Filozofijska ishodišta moderne; Suvremena filozofija i filozofijsko nasljeđe; Nietzscheov nihilizam i metafizika; Transcendentalna filozofija i odrednice moderne; Razmeđa Hegelove filozofije</i> 3. D. Henrich, <i>Pribježišta</i> 4. G. W. F. Hegel, <i>Historija filozofije</i>

	<p>5. R. Rorty, <i>Filozofija i ogledalo prirode</i> 6. R. Muminović, <i>Uvod u filozofiju</i></p>
Napomene	<ul style="list-style-type: none">• Ukoliko u periodu trajanja zimskog semestra bude organiziran internacionalni filozofski simpozij smatram da bi za studente bilo od velike koristi da prisustvuju i sudjeluju u radu ovog znanstvenog događaja, kao i na drugim javnim manifestacijama koje na stručan način tematiziraju filozofske probleme. Imajući u vidu navedeno bit će potrebno obezbijediti kompenziranje prisustva skupu za nastavne sate, a sve s ciljem da studenti u nastavnom i akademskom smislu dobiju bogatiji sadržaj u akademskoj 2018./2019. godini.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

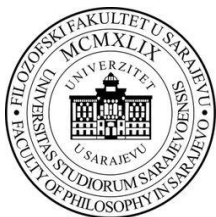
SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Ontologija I /1				
Šifra/kod	FIL FIL 202	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	
Ciklus studija	prvi	Semestar	treći	Ak. godina	2018- 2019
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Samir Arnautović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 68 E- mail:arnautovicunsa@gmail.com Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ____3____; seminar____2____; vježbe _____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegiji tematizira temelne probleme ontologije i ontološke teorije do Kanta. Pored toga, kolegiji će tematizirati odnos metafizike i ontologije kao ishodišta metafizičke misli.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente sa osnovnim konceptima, ontološkim problemima i pravcima u ontologiji.				
Ishodi učenja	Studenti će steći temeljna znanja o metafizici i ontološkom razumijevanju realiteta zbilje.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Metodičke naznake, organizacija nastave i način realizacije predmetnog sadržaja. Određenje ontologije u području metafizike
2.	Temeljni problemi metafizike
3.	Ontologija i metafizičko shvatanje zbilje
4.	Problem bitka
5.	Bitak, biće i svijet
6.	Problem supstancije
7.	Određenje ontologije kao "mišljenje-bića-u-cjelini"
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predsokratovsko ontološko shvatanje svijeta. Elejci-Heraklit-Empedokle-Anaksimandar
10.	
11.	Platonova ontologija
12.	Razumijevanje ljudskog bivstvovanja u Platonovoj filozofiji
13.	Platonova koncepcija idealizma
14.	Alegorija pećine u Platonovoj Državi
15.	Pregled tematiziranih problema, rekapitulacija.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<p>Predavanja, vježbe, seminarski radovi, individualni rad sa studentima (konsultacije)</p>																												
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 541 1435 1062"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na vježbama</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Najmanje dva seminarska rada u toku školske godine</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Parcijalni ispit</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završni ispit</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: _____ bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U obzir se uzima aktivno učešće studenata u segmentu nastavnikovih predavanja: kvalitet njegove pripremljenosti (ovladavanje prethodnim gradivom), razina razumijevanja i upućenosti kod upita i komentara, kritička sposobnost. 2. Od studenta se očekuje aktivno sudjelovanje u seminarima, postavljanje problema i izražavanje mišljenja o literaturi i problemima koji se tematiziraju u njoj. 3. Seminarski radovi su neophodni kao način podizanja razine mišljenja i izražavanja kod studenata. 4. Test koji će sadržavati teme sa predavanja i iz literature. Parcijalni ispit ima proporcionalno manju vrijednost u odnosu na završni ipit. 5. Završni ispit je u formi testa i sadrži pregled sadržaja izloženog na predavanjima i problema sadržanih u literaturi. 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost na predavanjima	5	5%	2.	Aktivnost na vježbama	10	10%	3.	Najmanje dva seminarska rada u toku školske godine	30	30%	4.	Parcijalni ispit	15	15%	5.	Završni ispit	40	40%	Ukupno: _____ bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Aktivnost na predavanjima	5	5%																										
2.	Aktivnost na vježbama	10	10%																										
3.	Najmanje dva seminarska rada u toku školske godine	30	30%																										
4.	Parcijalni ispit	15	15%																										
5.	Završni ispit	40	40%																										
Ukupno: _____ bodova			100%																										
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p>																												

	<p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hermann Diels, <i>Fragmenti predsokratovaca</i> 2. Platon, <i>Država</i> 3. Platon, <i>Fedon</i> 4. Platon, <i>Fedar</i> 5. Platon, <i>Sofist</i> 6. Aristotel, <i>Metafizika</i> 7. Aristotel, <i>Fizika</i> 8. Plotin, <i>Eneade</i> 9. Giordano Bruno, <i>O uzroku principu i jednom</i> 10. Rene Descartes, <i>Meditacije o prvoj filozofiji</i> 11. Gottfried Wilhelm Leibniz, <i>Monadologija</i>
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Martin Heidegger, <i>Šta je to filozofija</i> 2. Rasim Muminović, <i>Uvod u filozofiju</i>
Napomene	<p>Ukoliko tokom semestra bude organiziran znanstveni ili stručni skup koji na adekvatan način tematizira filozofske probleme, studenti će imati obavezu prisustvovati i sudjelovati na skupu, uz kompenzaciju prisustva i sudjelovanja u nastavnim satima.</p>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Ontologija III/1				
Šifra/kod	FIL FIL 403	Status	obavezni	ECTS	8 znanstveni 6 nastavnički
Ciklus studija	drugi	Semestar	prvi	Ak. godina	2018-2019
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Samir Arnautović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 68 Email:arnautovicunsa@gmail.com	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3; seminar__2____; vježbe:				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Studijski sadržaj predmeta tematizira ontološke teorije 20. stoljeća, odnosno razvoj ontologije kao ishodišta metafizike. Ovdje se kritika metafizike postavlja kao polazišna tema, ali se pitanje njene transformacije i redefiniranja značenja pojavljuje kao rezultat te kritike. Mišljenje “kraja filozofije“, odnosno problem mjesta filozofije u zbilji “novog svijeta“ određenog tehnologijom, postaje odlučno važnim pitanjem ne samo za filozofiju, nego i za mogućnosti ljudskog djelovanja i mišljenja uopće.</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Cilj predmeta: Studenti će steći uvide u ontološke teorije 20. stoljeća koje su obilježile tokove filozofijskog mišljenja do danas.</p>				
Ishodi učenja	<p>Sticanje pretpostavki za razumijevanje glavnih pravaca ontologije i njihovog utjecaja na suvremenu filozofijsku misao.</p>				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Metodičke napomene i način organizacije i izvođenja nastave. Pozicija ontologije u suvremenoj filozofiji
2.	Glavni pravci ontologije
3.	Hartmannova ideja “nove ontologije“. Novo započinjanje filozofije.
4.	Diltheyova ideja historicizma
5.	Filozofska hermeneutika. Schleiermacherova koncepcija hermeneutike.
6.	Heideggerovo mišljenje hermeneutike
7.	Hermeneutika i filozofijska tradicija
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Filozofija egzistencije. Osnovni pravci mišljenja egzistencije
10.	Jaspersova koncepcija filozofije egzistencije
11.	Sartreov egzistencijalizam i odnos djelovanja i mišljenja
12.	Marcelovo razumijevanje egzistencije i realiteta zbilje
13.	Nietzsche i filozofija egzistencije
14.	Nietzscheov utjecaj na ontologiju prve polovice 20. stoljeća
15.	Pregled sadržaja tematiziranog tokom semestra i rekapitulacija urađenog.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<p>Predavanja, vježbe i seminarski radovi</p> <p>Metoda: tekstualna analiza kroz heuristički vođene rasprave</p>																												
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 646 1435 1129"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na vježbama</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Najmanje dva seminarska rada u toku školske godine</td> <td>30</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Parcijalni ispit</td> <td>10</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završni ispit</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: _____ bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U obzir se uzima aktivno učešće studenata u segmentu nastavnikovih predavanja: kvalitet njegove pripremljenosti (ovladavanje prethodnim gradivom), razina razumijevanja i upućenosti kod upita i komentara, kritička sposobnost. 2. Spomenuti elementi aktivnosti na predavanjima će pogotovo doći do izražaja na vježbama i zbog toga će biti više vrednovani. 3. Imajući u vidu specifičnost struke, pisanje seminarskih radova kao način obučavanja u akademskom pisanju i stjecanja neophodnog znanja za stručni rad ima posebnu važnost. 4. Test koji sadrži teme koje su bile problematizirane tokom semestra. 5. Završni ispit je također test u kojem se nastoji procijeniti ukupno postignuće studenta u ovladavanju nastavnim sadržajima. Test će obuhvatati teme predavanja i literature koja je data studentima. 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost na predavanjima	5	5%	2.	Aktivnost na vježbama	15	15%	3.	Najmanje dva seminarska rada u toku školske godine	30	20%	4.	Parcijalni ispit	10	20%	5.	Završni ispit	40	40%	Ukupno: _____ bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Aktivnost na predavanjima	5	5%																										
2.	Aktivnost na vježbama	15	15%																										
3.	Najmanje dva seminarska rada u toku školske godine	30	20%																										
4.	Parcijalni ispit	10	20%																										
5.	Završni ispit	40	40%																										
Ukupno: _____ bodova			100%																										
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p>																												

	<p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nicolai Hartmann, <i>Novi putevi ontologije</i> 2. Wilhelm Dilthey, <i>Izgradnja istorijskog svijeta u duhovnim naukama</i> 3. Friedrich Nietzsche, <i>Tako je govorio Zarathustra</i> 4. Jean Paul Sartre, <i>Bitak i ništa</i> 5. Gabriel Marcel, <i>Bivstvovanje i imanjenje</i> 6. Martin Heidegger, <i>Bitak i vrijeme</i> 7. Karl Jaspers, <i>Filozofija</i> 8. Michel Foucault, <i>Riječi i stvari</i> 9. Edmund Husserl, <i>Kriza evropskih znanosti i transcendentalna fenomenologija</i> 10. Ludwig Wittgenstein, <i>Tractatus logico-philosophicus</i>
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Karl-Otto Apel, <i>Transformacija filozofije</i> 2. Manfred Frank, <i>Konditio moderna</i> 3. Maurice Merleau-Ponty, <i>Fenomenologija percepcije</i> 4. Manfred Frank, <i>Kazivo nekazivo</i> 5. Samir Arnautović, <i>Filozofijska ishodišta moderne</i> 6. Samir Arnautović, <i>Transcendentalna filozofija i odrednice moderne</i>
Napomene	<p>Ukoliko u toku semestra bude organiziranih znanstvenih skupova i događaja koji na relevantan način tematiziraju filozofiju, studenti će u sudjelovati u njima, uz kompenzaciju za nastavne sate. Time će biti znatno obogaćen studijski sadržaj, a studenti će dobiti priliku uputiti se u realno sudjelovanje u akademskom životu i radu.</p>

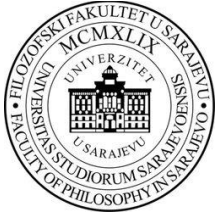
SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA FILOZOFIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Transcendentalna filozofija				
Šifra/kod	FIL FIL 405	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	5
Ciklus studija	II ciklus	Semestar	I	Ak. godina	2018/2019
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	PROF. DR. SAMIR ARNAUTOVIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet: 68/1 E-mail: samir.arnautovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 118	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 11-14 Utorak: 12-14	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 1, vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Osnovno težište stavljeno je na Kritiku čistog uma i Kritiku moći suđenja, temeljna Kantova djela. Razumijevanje povijesno- filozofijskog značaja ovih knjiga, jeste osnovni zadatak koji se stavlja pred studente na početku petog semestra. Nakon razumijevanja osnova metafizike Immanuela Kanta, student se upućuje na razmatranje poslijekantovske filozofije, prije svega Fichteove filozofije, koja se interpretira u ontološkom značenju transcendentalne logike ovog filozofa. Schellingova filozofija, kao vrh transcendentalne filozofije, ali i njemačkog idealizma u cjelosti, na jednoj strani se interpretira kao u osnovi eksplikacija Kantove transcendentalne filozofije, a na drugoj kao mjesto iskoračenja iz problema koji se u bitnom određuju Kantovim konceptom mišljenja. U tom smislu Hegelova filozofija se pokazuje kao jedna vrsta kraja njemačkog idealzma, ali kraja koji istovremeno predstavlja raskid sa zahtjevima transcendentalne filozofije.</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Studenti se upoznaju sa glavnim značenjima transcendentalne filozofije, tokovima i konstelacijama mišljenja sa glavnim fokusom na zasnivanje transcendentalne filozofije kod Immanuela Kanta. Studenti trebaju steći osnovne uvide puno značenje sintagme Kopernikanski obrat (naspram empirističko-racionalističke epistemologije).</p>				
Ishodi učenja	Temeljno poznavanje problema transcendentalne filozofije.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Metodičke napomene i informacije o načinu organiziranja nastave.
2.	Pojam transcendentale filozofije i povijesno-filozofijske pretpostavke njenog zasnivanja
3.	Kantovo zasnivanje transcendentale filozofije. Pojam uma kod Kanta.
4.	Razlika između uma i razuma kod Kanta. Transcendentala filozofija i prevladavanje novovijekovnih koncepcija filozofije.
5.	Problem apriornog i aposteriornog
6.	Matematika i mogućnosti mišljenja apriornog
7.	Transcendentale pretpostavke morala
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Kantova transcendentala estetika
10.	Transcendentala estetika i realitet zbilje
11.	Problem jedinstva čiste spoznaje
12.	Sinteza i transcendentala analiza
13.	Um i metafizika subjektiviteta
14.	Zasnivanje metafizike spoznaje u transcendentaloj filozofiji
15.	Subjekt i realitet zbilje
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<p>Predavanja i vježbe</p>																																				
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="477 501 1451 877"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Esej</td> <td>25</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Parcijalni pismeni ispit</td> <td>25</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Napomena: Završni ispit je u formi eseja na jednu od tema iz literature.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Esej	25	25%	2.	Parcijalni pismeni ispit	25	25%	3.	Završni ispit	50	50%	4.				5.												Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Esej	25	25%																																		
2.	Parcijalni pismeni ispit	25	25%																																		
3.	Završni ispit	50	50%																																		
4.																																					
5.																																					
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																																				

Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Immanuel Kant. (1990): Kritika čistog uma. Beograd: BIGZ. 2. Immanuel Kant. (1991): Kritika moći suđenja. Beograd: BIGZ. 3. F. W. J. Schelling. (1988): Forma i princip filozofije. Beograd: Nolit. 4. F. W. J. Schelling. (1986): Sistem transcendentnog idealizma. Zagreb: Naprijed. 5. J. G. Fichte. (1974): Učenje o nauci/Osnovi cjelokupnog učenja o nauci. Zagreb: Naprijed. 6. G. W. F. Hegel. (1987): Fenomenologija duha. Zagreb: Naprijed. 7. F. Nietzsche. (1975) Tako je govorio Zarathustra. Zagreb: Mladost. 8. E. Husserl. (1975/1976): Kartezijanske meditacije. Zagreb: Centar za kulturnu djelatnost Saveza socijalističke omladine. 9. E Husserl, <i>Kriza evropskih znanosti i transcendentalna fenomenologija</i>
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Samir Arnautović, <i>Transcendentalna filozofija i odrednice moderne</i> 2. Friedrich Heinrich Jacobi, <i>O Spinozinu nauku u pismima gospodinu Mosesu Mendelssohnu ; Spisi o sporu o božanskim stvarima i njihovoj objavi</i> 3. J. G. Fichte, <i>Transcendentalna logika</i>
Napomene	<p>Ukoliko u toku semestra/školske godine, bude organiziran znanstveni skup koji tematizira filozofiju, studenti imaju obavezu sudjelovati na njemu, što će biti kompenzirano nastavnim satima.</p>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Sokratesova filozofija: suvremene interpretacije				
Šifra/kod	FIL FIL 404	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2018/19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Damir Marić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 63 E-mail: damir.marić@ff.unsa.ba Telefon: 253 123	Termin konsultacija	ponedjeljak, 9-10 srijeda, 9-11 petak, 9-11	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar _____; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Predavanja će krenuti generalnim razmatranjem interpretacija Sokratove filozofije u 20. stoljeću, a više će se pažnje posvetiti oživljavanju interesa za ovu filozofiju u posljednjih nekoliko decenija. Najveći dio vremena biće posvećen danas najutjecajnijoj interpretaciji Gregory Vlastosa, kao i odgovorima na ovu interpretaciju koje su dali naznačeni stručnjaci iz ove oblasti.</p> <p>Studenti su dužni pročitati djela koja se budu obrađivala na seminarima, kao i navedenu literaturu koja se njima bavi.</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa interpretacijama Sokratove filozofije nastalim u nekoliko posljednjih decenija.				

Ishodi učenja	<p>Nakon položenog ispita studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ razumjeti filozofske probleme Sokratove filozofije proizašle iz istraživanja u nekoliko posljedenjih decenija, ali i generalno u 20. i 21. stoljeću ➤ moći će kritički promišljati filozofske postavke Sokratove filozofije proizašle iz novijih interpretacija ➤ razumjeće filozofski utjecaj novijih interpretacija Sokratove filozofije ➤ moći će kritički promišljati eventualnu vezu novih interpretacija Sokratove filozofije na suvremeno mišljenje
---------------	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Burnet – Taylorova teorija
2.	Kritika Burnet – Taylorove teorije i ostale značajne pozicije u 20 stoljeću.
3.	Problem Sokrata: Različiti izvora o Sokratovoj filozofiji i životu.
4.	Problem Sokrata: Stajalište Gregory Vlastosa
5.	Problem Sokrata: Stajalište Gregory Vlastosa
6.	Problem Sokrata: Kritika Vlastosove pozicije i ostale značajne interpretacije.
7.	Sokratov metod: Pregled stajališta u 20. stoljeću
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Sokratov metod: Stajalište Gregory Vlastosa
10.	Sokratov metod: Kritika Vlastosove pozicije i ostale značajne interpretacije
11.	Sokratova etika: Pregled stajališta u 20. stoljeću
12.	Sokratova etika: Stajalište Gregory Vlastosa

13.	Sokratova etika: Stajalište Gregory Vlastosa
14.	Sokratova etika: Kritika Vlastosove pozicije i ostale značajne interpretacije
15.	Najnovije interpretacije Sokratove filozofije
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<p>Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnih predavanja i vježbi. Oblici: predavanja, vježbe, seminari, samostalni zadaci, istraživanje.</p>																				
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 1079 1435 1455"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Dolasci na nastavu i aktivno učešće</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seminarski rad: student je dužan u toku semestra uraditi kraći pismeni rad (7 – 10 stranica), usmena provjera znanja (obavezna, dodatna i preporučena literatura) • Dolasci na nastavu i aktivno učešće: postavljanje pitanja, diskusije i kritički osvrti na predavanja i vježbe, te korištenje pripremljene literature • Završni ispit: pismena provjera znanja <p>Napomena:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Seminarski rad	30	30%	2.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	20	20%	3.	Završni ispit	50	50%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Seminarski rad	30	30%																		
2.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	20	20%																		
3.	Završni ispit	50	50%																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		

	<p>Da bi pristupili završnom ispitu studenti su dužni tokom nastave dostići minimalan broj bodova (55%) za svaki oblik element praćenja.</p>
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. G. Vlastos, <i>Socrates: Ironist and Moral Philosopher</i>; G. Vlastos: <i>Socratic Studie</i>; ili D. Marić, <i>Kinici i metafizika i Sokrates i kinici</i> (dijelovi o Sokratu) <p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W. C. K. Guthrie, <i>Povijest grčke filozofije</i>, tom 3. (dio o Sokratesu) 2. Platonovi rani dijalozi 3. Ksenofon, <i>Uspomene o Sokratu</i> 4. Aristofanes, <i>Oblakinje</i>
<p>Napomene</p>	